

Mål- och resursplan 2014-2016 VÄNERSBORGS KOMMUN

Framsida:

Småbåtshamn vid Vänerparken, Segelbåtar vid Skräckland, Andarnas skepp vid Vänerparken, Passagerarbåt utanför Ursandsstigen, Fraktfartyg i Vassbotten.

Foto: Gun-Britt Karlsson

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Vision Vänersborg.....	Del I - 1
Kommungemensamma mål.....	1
Generella perspektiv.....	1
Utvecklingsområden.....	1
Inriktningsmål.....	1
Ekonomiska mål – god ekonomisk hushållning.....	3
Personalpolitiska mål.....	5
Förutsättningar.....	6
Omvärld.....	6
Befolkning.....	8
Budgetförutsättningar.....	9
Driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas förslag.....	10
Finansiell analys.....	13
Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå.....	17
Resultat- finansierings och balansbudget.....	18
Kommunfullmäktiges beslut 2013-09-25.....	20
Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och ungdomsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	7
Kommunfullmäktige	10
Kommunstyrelsen.....	11
Kulturnämnden.....	14
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	17
Revision.....	19
Valnämnd.....	19
Samhällsbyggnadsnämnden.....	20
Socialnämnden.....	25
Överförmyndarnämnden.....	36
Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2014-2016.....	Del III - 1

Vision Vänersborg

Vänersborg är den framgångsrika kommunen vid Vänerens sydspets, en kommun känd för nytänkande, effektivitet och god service, en kommun där medborgarna känner sig trygga, delaktiga och har inflytande. Närheten till vattnet utnyttjas som en viktig resurs för boende, näringsliv och turism.

En god företagsmiljö, snabba kommunikationer, ett rikt utbildningsutbud och en livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende.

All kommunal verksamhet omfattas av tanken på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Miljömål är antagna och genomförda.

Fem generella perspektiv i utvecklingsarbetet

Allt utvecklingsarbete i Vänersborgs kommun ska präglas av följande fem perspektiv:

- Barn- och ungdomsperspektivet
- Samverkan
- Jämställdhet
- Omvärldsorientering
- Integration

Sju utvecklingsområden

Kommunfullmäktige vill fokusera på ett antal utvecklingsområden, som är viktigast att arbeta med för att kommunen ska närma sig visionen och de fastställda inriktningsmålen. Utvecklingsområdena är:

- Boende
- Näringsliv och turism
- Kultur och fritid
- Utbildning
- Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet
- Lokala miljömål
- Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar

Inriktningsmål inom utvecklingsområdena

Inom utvecklingsområdena har kommunfullmäktige fastställt inriktningsmål. Dessa ska samtliga nämnder arbeta efter.

• Boende

Inriktningsmål

Alla förändringar ska bidra till upplevelsen av Vänersborg som en vacker stad och kommun. Boendet ska upplevas stimulerande och tryggt med närhet till service och rekreation. Det ska finnas olika boendialternativ. Nya bostäder och bostadsområden byggs centrumnära men också sjönära och grönnära för att ta vara på Vänersborgs naturvärden.

• Näringsliv och turism

Inriktningsmål

En bredare näringslivsbas kompletterar befintliga företag och minskar beroendet av de stora aktörerna. I Vänersborg är samverkan mellan näringsliv, organisationer och kommunen väl organiserad. I denna samverkan satsar Vänersborg på besöksnäring, turism, evenemang och upplevelser, utveckling av centrum och centrumhandel samt en aktiv landsbygd.

Tillväxt är en viktig förutsättning för goda levnadsvillkor. Vänersborg ska ha ett gott företagsklimat som stöder befintliga företag och attraherar nya och stimulerar till nyföretagande.

Vänersborg är ett av Syd- och Mellansveriges mest besökta resmål för privatturister med fokus på natur- och kulturintresse.

- **Kultur och fritid**

Inriktningsmål

En livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagare som boende och besökare.

Sportcentrum med Arena Vänersborg, teatern, Sanden, Skräcklan och Plantaget erbjuder många olika evenemang och upplevelser för invånare och besökare.

- **Utbildning**

Inriktningsmål

Ett rikt utbildningsutbud gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende. Ett unikt utbud av gymnasieprogram lockar sökande från såväl regionen som övriga landet och Norge. Kvalitetsarbetet i både grundskolan och gymnasieskolan leder till mycket goda resultat och uppmärksammas nationellt.

Med musikkolan, orkestermusikerutbildningen och den frivilliga musikverksamheten som bas ska Vänersborg utvecklas till Sveriges bästa musikkommun.

- **Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet**

Inriktningsmål

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.

Bemötandet av invånare, företag och andra intressenter ska förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ska öka.

- **Lokala miljömål**

Inriktningsmål

Utsläppen av växthusgaser ska minskas genom minskad energianvändning i kommunens lokaler.

- **Medverkan i arbetsmarknads-politiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar**

Inriktningsmål

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning.

Ekonomiska mål - god ekonomisk hushållning

Lagstiftningen kring god ekonomisk hushållning återfinns i kommunallagen.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange *mål och riktlinjer för verksamheten* som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas *finansiella mål* som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 0,5 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.
- Soliditeten bör förbättras.
- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital.

Skatte- och avgiftsnivåer

- Skattesatsen bör hållas oförändrad under mandatperioden.

Resultatet: Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet.

Det långsiktiga målet om 2 % kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt trygga för att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Kommunens inriktningsmål är också att skattesatsen ska hållas oförändrad under mandatperioden. Den budgeterade nivån krävs för att klara av förändrade förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet. Exempel på förändrade förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna samt oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Det mer kortsiktiga resultatet om 0,5 % är avhängigt av hur resultatet sett ut under en period. Har resultatet varit större än målet under ett antal år, kan 0,5 % vara rimligt under en kortare tid.

Kassalikviditet: Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet: Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Pensionsåtagandet: Målet om pensionsåtagandet återspeglar ambitionen att kommunens samtliga skulder ska vara täckta inom ramen för eget kapital, d.v.s. soliditeten ska vara positiv, även med hänsyn till den del av pensionsåtagandet som inte är skuldförd. I förarbetena till kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning är detta ett av minimikraven för att en kommun ska anses ha en godtagbar ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten

- *Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem.*

Detta innebär bl.a. att

- verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas,
- varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer och att
- nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.

- *Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt.*

Detta innebär bl.a. att

- kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll,
- kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras och att
- kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

- *Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang eftersträva en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.*

Detta innebär bl.a. att

- kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras),
 - nämnderna ser till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå,
 - vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls och att
 - kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.
- *Nämnderna ska arbeta fram verksamhets-specifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.*

Personalpolitiska mål

Personalens hälsa ska förbättras och sjukfrånvaron minskas genom ökad trivsel, hög delaktighet och andra hälsofrämjande insatser.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av vardagen. Våra anställda ska utvecklas i en stimulerande, god och säker arbetsmiljö. Arbetsplatserna ska kännetecknas av en öppen och tillåtande attityd.

Jämställdhet

Alla anställda, både kvinnor och män, ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att utveckla sig själva och få inflytande på verksamheten.

Mångfald

Mångfald innebär att alla våra anställda har samma möjligheter och rättigheter, oberoende av etniskt ursprung, kön, ålder, utbildning och funktionshinder.

Kompetensutveckling

Det är av största vikt för verksamheten att ha kompetent personal. Därför ska kommunens medarbetare utbildas och utvecklas. Kompetensutveckling ska ses som en investering i utveckling, kvalitet och service.

Ledarskap

Ledarskap är samspelet mellan chef och medarbetare. Ledarskapet ska utvecklas, så att laganda, engagemang och arbetsglädje ökar. Ledarna ska kunna kommunicera, vägleda och stimulera medarbetarna.

Lön och belöning

Lönen ska användas som ett styrmedel och bidra till att målen för verksamheten uppfylls och att den anställdes goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling och arbetstillfredsställelse stimuleras, så att kompetent personal finns på lång och kort sikt. Lönesättningen är en värdering av befattningen och den anställdes arbetsresultat.

Omvärld

Internationell konjunktur

Den globala konjunkturen försvagades 2012 och i många OECD-länder föll bruttonationalprodukten (BNP) under det fjärde kvartalet 2012. Konjunkturinstitutet bedömer i sin marsrapport 2013 att den globala tillväxten ökar under 2013, till stor del på grund av en högre investeringstillväxt. I Kina, Indien och Brasilien rör det sig om en ganska måttlig tillväxtökning åren 2013-2014, men från högre nivåer än i OECD-länderna. I OECD-länderna är resursutnyttjandet i utgångsläget lågt och potentialen för en återhämtning således stor. Fortsatta behov av att minska skuldsättningen i många OECD-länder innebär dock att återhämtningen tar lång tid.

I USA fortsätter den ekonomiska återhämtningen, trots en betydande åtstramning av finanspolitiken med skattehöjningar och automatiska utgiftsnedskärningar som verkställs under 2013. Federal Reservs expansiva penningpolitik bidrar till att bostadsbyggandet ökar från en låg nivå och att hushållens konsumtion växer allt snabbare. Den amerikanska arbetslösheten är dock fortsatt hög och sjunker endast långsamt.

Konjunkturinstitutet bedömer att BNP i euroområdet slutar falla efter första kvartalet, men ökar bara långsamt under resten av 2013. Tillväxten är så svag att Konjunkturinstitutet bedömer att den redan rekordhög arbetslösheten väntas fortsätta stiga något under 2013. Möjligheterna för statliga finansiella stimulanser är ytterst begränsade, till följd av den höga skuldsättningen i flertalet av länderna inom eurozonen.

Svensk ekonomi

År 2012 ökade BNP i Sverige med blygsamma 0,8 %. Framför allt det andra halvåret utvecklades BNP svagt, med en tillväxt på 0,3 % det tredje kvartalet och oförändrad BNP det fjärde kvartalet. En viktig förklaring till detta var den svaga omvärldskonjunkturen, vilken bland annat ledde till att exporten endast växte med 0,7 % ifjol.

Sveriges Kommuner och Landsting bedömer (SKL:s Ekonomirapport april 2013) att tillväxstakten i svensk ekonomi ökar från andra kvartalet 2013, detta efter en vinter med mycket svag tillväxt. Det blir dock inte tal om några högre tillväxttal, utan svensk ekonomi hålls även fortsättningsvis tillbaka av en dyster utveckling i vår

omvärld. SKL bedömer att BNP växer med 1,5 % under 2013 och 2,5 % under 2014.

Den måttliga tillväxten innebär att arbetslösheten dröjer sig kvar kring 8 %. Det är först en bit in på nästa år som läget på arbetsmarknaden mer påtagligt börjar förbättras. Det svaga arbetsmarknadsläget i kombination med en fortsatt stark krona håller även tillbaka pris- och löneutvecklingen. Inflationen bedöms ligga på mycket måttliga 0,8 % 2013 och 1,2 % 2014. Under 2013 och 2014 bedömer SKL att timlönen i svensk ekonomi ökar med under 3 % för att sedan öka med 3,6 % år 2016.

Kommunsektorns ekonomi

Kommunsektorn visade sammantaget ett preliminärt resultat för 2012 på 14,1 miljarder Kr. Resultatet motsvarar drygt 3 % av skatteintäkter och statsbidrag, och är det högsta hittills mätt i miljarder Kr för kommunerna. Återbetalning för 2007 och 2008 års inbetalade premier från AFA Försäkring på totalt 8 miljarder Kr förklarar den höga resultatnivån.

Sammantaget har kommunerna haft ett positivt resultat under de senaste tio åren, med ett genomsnittligt resultat som motsvarar 2,4 % av skatter och bidrag. De senaste årens starka resultat förklaras i hög grad av tillfälliga tillskott, som till exempel sänkta AFA-premier 2009, statligt konjunkturstöd 2010 och återbetalningar från AFA Försäkring 2010 och 2012. Dessa tillfälliga och relativt omfattande belopp har till stor del förstärkt kommunernas resultat och räddat många kommuner från att redovisa underskott.

Skatteunderlagets utveckling under 2012 var förhållandevis starkt, främst tack vare ökat antal arbetade timmar samt stigande löner och pensionsinkomster. SKL prognostiserar att sysselsättningsläget fortsätter att förbättras men ökningen av arbetade timmar blir ändå blygsam både 2013 och 2014. Detta bromsar skatteunderlagstillväxten under 2013 och trots att utvecklingen av arbetade timmar beräknas bli något bättre under 2014 avtar skatteunderlagets ökningstakt då ytterligare. Huvudförklaringen är att pensionsinkomsterna hålls tillbaka av att indexeringen av de inkomstberoende pensionerna beräknas bli kraftigt negativ.

Mål- och resursplan 2014-2016

Åren 2015 och 2016 beräknar SKL att skatteunderlaget reellt sett ska växa med över 1,5 %. Den starka tillväxten är ett resultat av den återhämtning som beräknas ske på arbetsmarknaden. Både 2015 och 2016 växer sysselsättningen med över 1 %.

I vårpropositionen utlovades inga generella tillskott till kommunerna. Dock föreslogs åtgärder för att minska arbetslösheten. För 2013 föreslog regeringen bl.a. 7 000 nya utbildningsplatser inom yrkesvux, 4 000 platser inom praktik och arbetsmarknadsutbildning och 1 400 högskoleplatser.

I den kommunalekonomiska utjämningen görs endast enstaka regleringar enligt finansieringsprincipen eller för minskningar som följer av andra beslut. Dock återkommer sparbetinget för gymnasieskolan (GY11) 2014 efter att tillfälligt ha återtagits under 2013. Fullt ut sparar staten 1,9 miljarder Kronor årligen år 2015 och framåt. För Vänersborgs kommun minskar statsbidraget med 5,2 Mkr år 2014 jämfört med 2013 (då ingen neddragning gjordes). Vid full effekt från och med år 2015 handlar det om en minskning med 7,3 Mkr för Vänersborg.

Riksdagen har fattat beslut om kommunala resultatutjämningsreserver som innebär en uppluckring av balanskravet. Regelverket säger "Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel". Det nya regelverket är tillämpligt fr.o.m. bokslut 2013.

Utjämningskommitténs förslag till justerat utjämningsssystem har ännu inte beaktats av regeringen. Föreslagna förändringar skulle ge Vänersborgs kommun ett förbättrat utfall med ca 8 Mkr år 2014 om förslaget genomförs. Vid full effekt, fr.o.m. 2019, får kommunen ca 19 Mkr.

År 2008 ersattes den statliga fastighetsskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Bostädernas taxeringsvärden förändras vart tredje år och ligger till grund för avgiften. Taxeringsvärdena bestäms utifrån prisnivån två år före taxeringsåret. SCB:s prognos för 2014 ligger till grund för kommunernas budgetarbete.

Befolkning

Utvecklingskontoret har under hösten 2012 tagit fram en befolkningsprognos. Före prognosen gjordes en analys av olika demografiska data i syfte att få ett så bra underlag som möjligt.

Kommunens folkmängd ökar enligt prognosen med 1 343 personer. Prognosen bygger bl.a. på att bostadsbyggandet kan ta fart under de kommande åren samt på effekter av betydligt bättre kommunikationer.

Prognosen sträcker sig över tio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna.

Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall:

Alder	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Förändring
0-5	2 540	2 573	2 605	2 653	2 658	2 685	2 751	2 769	2 783	2 792	10%
6-12	2 849	2 905	2 962	2 996	3 063	3 115	3 120	3 147	3 181	3 209	13%
13-15	1 252	1 231	1 214	1 224	1 259	1 271	1 280	1 301	1 331	1 360	9%
16-18	1 412	1 330	1 291	1 296	1 278	1 262	1 271	1 303	1 313	1 322	-6%
19-29	4 597	4 657	4 668	4 639	4 609	4 593	4 543	4 489	4 450	4 436	-4%
30-39	3 954	3 904	3 888	3 905	3 921	3 924	3 956	4 009	4 046	4 065	3%
40-49	5 238	5 172	5 131	5 015	4 904	4 796	4 745	4 695	4 647	4 619	-12%
50-59	4 701	4 762	4 825	4 906	5 040	5 079	5 127	5 137	5 161	5 203	11%
60-69	4 845	4 818	4 768	4 710	4 627	4 645	4 583	4 577	4 576	4 559	-6%
70-79	3 364	3 485	3 616	3 753	3 876	3 962	4 087	4 120	4 155	4 190	25%
80-89	1 852	1 854	1 867	1 889	1 908	1 937	1 943	2 012	2 071	2 106	14%
90-w	365	387	392	402	412	429	439	440	443	452	24%
Summa	36 970	37 079	37 228	37 388	37 555	37 696	37 845	37 999	38 156	38 313	4%

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet barn i intervallen 0-12 år ökar med drygt 600. Ökningen beror på beräknad inflyttning och omflyttning. Äldre småhus beräknas frigöras då nya lägenheter byggs. Nya småhusområden kommer att öppnas under perioden.
- I gruppen 13-15 år är förändringen liten men ändå beräknas en ökning med 100 personer bl.a. p.g.a. en nettoinflyttning.
- Den största minskningen sker för ungdomar i gymnasieålder (16-18 år). Under prognosperioden kommer denna grupp att minska med ca 90 ungdomar.
- Stora ökningar sker i de äldre grupperna. Detta märks tydligt för gruppen 70-79 år.
- Den stora förändringen, som påverkar framtida planering, sker inom de yngre och äldre åldersintervallen. De små barnen ökar och kommer att påverka behovet av barnomsorg. Vikande elevunderlag inom framförallt gymnasieåldrarna samt allt fler äldre karakteriserar framtiden.

Budgetförutsättningar 2014-2016

Förutsättningar enligt bokslut 2012 och budget 2013

I 2012 års bokslut redovisades en förbättring av eget kapital med +39 Mkr, vilket innebär ett överskott mot budget med +22 Mkr.

I 2013 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till noll kronor. Det innebär att det finansiella målet om ett resultat som bör uppgå till 1 % av skatter och statsbidrag (19 Mkr) inte uppnås.

I början av 2013 justerades nämndernas budgetar ned med 4,2 Mkr, då arbetsgivaravgiften sänkts inför 2013. Nedjusteringen fördelades om till budgeten för skatteintäkter som kunde sänkas med motsvarande nivå då skatteprognosen försämrats.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade 2013-03-06 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2013. Budgetramarna byggde bl.a. på följande förutsättningar:

- *Skatteintäkternas uppräknings* mellan åren baserade sig på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos, 2013-02-14.
- Ingen *inflationkompensation* utgick till nämnderna.
- *Arbetsgivaravgifterna* beräknades till 38,46 %, vilket nämndernas ramar var kalkylerade efter.
- Medel till *löneutvecklingen* avsattes centralt.
- *Internräntan* sänktes från 2,9 % till 2,5 %.
- *Årets pensionskostnader* beräknade utifrån den s.k. blandmodellen baserat på prognos från KPA.
- 2013 års ettårsanslag reducerades i ramen för 2014.

Samtliga nämnders budgetramar justerades för sänkta arbetsgivaravgifter och sänkt internränta. Dessutom kompengersades för lönerrevision 2012 som avsåg lärarlöneavtal och förvaltningschefer. Förutom de förändringarna justerades nämndernas budgetramar enligt följande:

- Barn- och ungdomsnämnden -8 252 Tkr
- Byggnadsnämnden -247 Tkr
- Kommunfullmäktige -41 Tkr
- Kommunstyrelsen -3 382 Tkr
- Kulturnämnden -471 Tkr
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden -115 Tkr
- Revisionen -23 Tkr

- Samhällsbyggnadsnämnden -1 287 Tkr
- Socialnämnden -9 991 Tkr
- Valnämnden +692 Tkr
- Överförmyndarnämnden -58 Mkr

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen återfinns på sidan 10 och framåt.

Anslagsbindningsnivåerna

För 2014 gäller motsvarande anslagsbindningsnivåer som 2013.

Direktiv och utredningsuppdrag

I samband med kommunstyrelsens beslut om anvisningar och ramar gavs ett antal direktiv sammanfattade enligt nedan:

- Nämndernas budgetförslag ska presenteras inom ram med beskrivning av åtgärder och konsekvenser.
- Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenserna av nämndernas nyinvesteringar är obefintliga. Nämnderna uppmanas därför att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet vad gäller att föra fram nya investeringsprojekt.

Nämnderna har i uppdrag att beskriva konsekvenserna som investeringarna får på driftbudgeten och hur de rymms inom befintlig budget.

Förslag om fastighetsinvesteringar ska tas upp av förhyrande nämnder, inte av samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska preciseras ytterligare i tiden, d.v.s. vilken månad under året investeringen beräknas påbörjas och vilken månad den avslutas. Detta gäller investeringsobjekt över 1 Mkr, men det gäller inte inventarier.

- Respektive nämnd ansvarar för att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas budgetförslag

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under vintern/våren och kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process möjliggör för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser. Dock förlängdes årets budgetprocess så att kommunfullmäktige fastställde mål- och resursplanen i september.

Kommunfullmäktige har antagit en vision för Vänersborgs kommun. Inför varje budgetår fastställer kommunfullmäktige mål och inriktning för det kommande kalenderåret.

Arbetet med MRP 2014

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Budgetberedningen inledde sitt arbete 2013-04-19. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har sammanställt nya prognoser från SKL över skatte- och statsbidragsintäkter samt gjort uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader.

Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar under våren 2013 med nämnderna, avseende deras budgetförslag för 2014-2016 och i anslutning till dessa även följt upp nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2013.

I maj respektive september hanterades budgeten i kommunstyrelsen för att slutligen fastställas i kommunfullmäktige i september.

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2014:

I anvisningarna justerades samtliga nämnders budgetramar för sänkta arbetsgivaravgifter och sänkt internränta. Dessutom kompenserades för lönerrevision 2012 som avsåg lärarlöneavtal och förvaltningschefer.

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i mars.

Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan.

Sen följer **budgetberedningens förslag** till justeringar i mål- och resursplan och slutligen **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2014.

BARN- OCH UNGDOMSÄMNDEN

Anvisad budgetram 654 333 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 8 252 Tkr.

Barn- och ungdomsnämndens förslag:

Barn- och ungdomsnämnden begär 20 000 Tkr i utökad budgetram till förskolan, grundskolan och ungdomsverksamheten.

Budgetberedningen föreslår att 1 290 Tkr överförs från barn- och ungdomsnämnden till kommunstyrelsen. Det avser personalkostnader för sedan tidigare överflyttad IT-personal.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer barn- och ungdomsnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Barn- och ungdomsnämnden tillförs 8 306 Tkr till grundskolan.

Därmed fastställs barn- och ungdomsnämndens budgetram för 2014 till totalt 661 349 Tkr.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 12 111 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 247 Tkr.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens förslag ligger inom ram.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram för 2014 fastställs i enlighet med anvisningarna till totalt 12 111 Tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram 2 008 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 41 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktiges budgetram för 2014 fastställs i enlighet med anvisningarna till 2 008 Tkr.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram 304 678 Tkr.

I budgetramen ingick ett sparkrav om 1 982 Tkr. Dessutom justerades ramen ned med 2 000 Tkr då budget 2013 innehöll en tillfällig förstärkning av förfogandeanslaget med motsvarande belopp.

I anvisningarna förstärktes kommunstyrelsens budgetram med 500 Tkr för utveckling av Holmenområdet och 100 Tkr för hyreskostnader för brandstationer.

Budgetberedningen föreslår att 1 290 Tkr överförs från barn- och ungdomsnämnden till kommunstyrelsen. Det avser personalkostnader för sedan tidigare överflyttad IT-personal. Vidare förstärks budgeten för Aqua Blå med 200 Tkr och hyra brandstationer med ytterligare 500 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag till totalt 306 668 Tkr.

KULTURNÄMNDEN

Anvisad budgetram 23 075 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 471 Tkr.

Kulturnämndens förslag:

Kulturnämnden begär att sparkravet om 471 Tkr återställs nämnden.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer kulturnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Kulturnämndens tillförs 471 Tkr.

Därmed fastställs kulturnämndens budgetram för 2014 till totalt 23 546 Tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 5 613 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 115 Tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Nämnden hänvisar till ett särskilt ärende där en särskild taxa införs för tillsyn enligt lagen om animaliska biprodukter fr.o.m.2014. Ärendet behandlas vid sidan av budgetärendet.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs 115 Tkr.

Därmed fastställs miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram för 2014 till totalt 5 728 Tkr.

REVISIONEN

Anvisad budgetram 1 148 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 23 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Revisionens budgetram 2014 fastställs i enlighet med anvisningarna till 1 148 Tkr.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 63 055 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 1 287 Tkr.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär 3 000 Tkr utöver ram som ett tillfälligt anslag under 2014 för att finansiera rivningen av Huvudnässkolans B-hus.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår justeringar av följande taxor:

- Avgifter för disposition av offentlig plats samt ändring av torghandelsstadgan.
- Ändring av renhållningstaxan.

Budgetberedningen föreslår att samhällsbyggnadsnämndens budgetram tillfälligt utökas med 3 000 Tkr till rivningskostnaden av Huvudnässkolans B-hus.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Det tillfälliga anslaget, för rivning av Huvudnässkolans B-hus sänks från 3 000 Tkr till 1 500 Tkr.

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa samhällsbyggnadsnämndens förslag till justeringar av avgifter för disposition av offentlig plats samt ändring av torghandelsstadgan.

Därmed fastställs samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2014 till totalt 64 555 Tkr.

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 739 535 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 9 991 Tkr

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär 5 500 Tkr i utökad budgetram för ökade driftkostnader för ombyggnad av gruppboenden Ankargatan 4.

Nämnden begär 259 Tkr i utökad budgetram för ökade insatser inom familjehemsvården. Dessa tillfördes nämnden under 2013.

Nämnden föreslår att anslag för ekonomiskt bistånd får disponeras inom nämndens verksamhetsområde, även om kostnaderna ej uppgår till budgeterat belopp.

Socialnämnden föreslår att kommunstyrelsens anslag om sammanlagt 3 000 Tkr för jobbförmedling åtgärder för ungdomar överförs till socialnämnden som ramhöjande anslag för att möjliggöra en mer långsiktig planering av medlems användning.

Socialnämnden föreslår följande taxejusteringar:

- Taxan för trygghetslarm höjs med 100 Kr till 300 Kr/månad.
- Taxan för hemsjukvård höjs med 100 Kr till 300 Kr/månad, för fler än ett besök.
- Egenavgiften för färdtjänstresor höjs med 25 %, vilket innebär att en enkelresa inom kommunen kommer att kosta 60 Kr (f.n. 48 Kr).
- Taxan för kostavgifter höjs med 2,5 % utöver indexuppräknings.

Budgetberedningen föreslår att socialnämnden tillförs 5 500 Tkr i utökad budgetram för ökade kostnader av drift och ombyggnad av gruppboenden Ankargatan 4.

Nämndens budgetram utökas också med 259 Tkr för ökade insatser inom familjehemsvården.

Kommunfullmäktiges beslut i mål- och resursplan 2013 kring ekonomiskt bistånd gäller även fortsättningsvis. Det innebär att anslaget till ekonomiskt bistånd är riktat och får inte användas till annat.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och

budgetberedningens förslag med följande justeringar:

Socialnämnden tillförs 650 Tkr till Torpa träffpunkt. Nämnden tillförs 100 Tkr till drogforebyggande verksamhet.

Socialnämndens taxor höjs inte. Nämndens budgetram utökas med 500 Tkr för färdtjänsttaxan, 200 Tkr för hemtjänsttaxan, 350 Tkr för trygghetslarm och 400 Tkr för kostavgifter.

Äldreboendet Gläntan stängs tillsvidare

Därmed fastställs socialnämndens budgetram för 2014 till totalt 747 494 Tkr.

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 1 105 Tkr. I budgetramen ingick ett sprakrav om 8 Tkr. I anvisningarna tillfördes nämnden ett tillfälligt anslag om 700 Tkr då det under 2014 är val till EU-parlamentet, landstings- och kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut:

Valnämndens budgetram 2014 fastställs i enlighet med anvisningarna till 1 105 Tkr.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram 2 831 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 58 Tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämnden begär att sparkravet om 58 Tkr återställs nämnden. Nämnden begär ytterligare 300 Tkr för ökade kostnader på grund av en större ärendemängd både vad gäller antal och svårighetsgrad.

Budgetberedningen föreslår att överförmyndarnämndens budgetram utökas med 300 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Överförmyndarnämnden tillförs 58 Tkr.

Därmed fastställs överförmyndarnämndens budgetram för 2014 till totalt 3 189 Tkr.

Finansiell analys 2014-2016

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv.

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

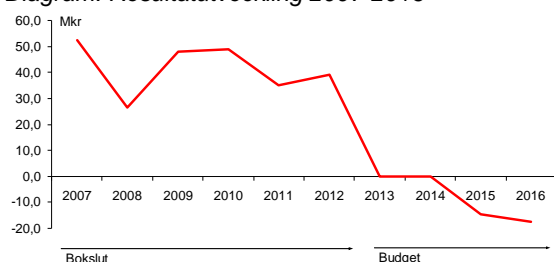
Avsikten med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgetramar, uppgår till 0 Mkr i 2014 års budget. År 2015 är resultatet -15 Mkr och år 2016 är resultatet -18 Mkr.

Diagram: Resultatutveckling 2007-2016

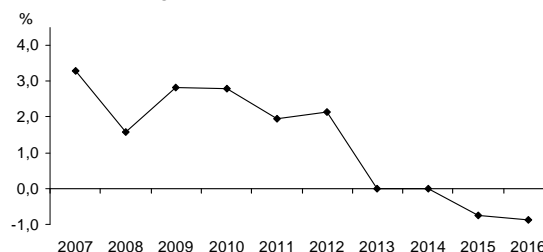
Vänersborgs kommun hade en hög resultatnivå 2007, över 50 Mkr. 2008 sjönk resultatet till 27 Mkr, för att 2009 och 2010 åter stiga till nästan 50 Mkr. Bokslut 2011 visade 35 Mkr och senaste bokslut, 2012, visade 39 Mkr. Under 2013 och 2014 är resultaten budgeterade till 0 Mkr för att åren 2015-2016 sjunka till -15 Mkr respektive -18 Mkr.

Finansiellt mål

- Årets resultat bör uppgå till minst 0,5 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.

0,5 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar 10 Mkr och 2 % motsvarar 38 Mkr. De budgeterade resultaten 2014-2016 uppnår inte kommunens ekonomiska mål om minst 0,5 % respektive 2 % av skatter och generella statsbidrag. I bokslut 2012 motsvarade resultatet om 39 Mkr 2,1 % av skatter och generella statsbidrag.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2007-2016

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bl.a. att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås 2014 men inte under åren 2015-2016.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av	2014	2015	2016
-skatter och statsbidrag	2,0%	2,3%	3,0%
-nettokostnader	2,1%	2,8%	3,1%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos och visar en ökande takt från 2,0 % år 2014 till 3,0 % år 2016 (snitt 2,4 % per år). Det är en lägre ökningstakt än i mål- och resursplan 2013-2015 (snitt 3,0 % per år). Under högkonjunkturåren 2005-2008 var ökningstakten betydligt högre (snitt 5,8 % per år).

Totalt uppgår skatteintäkter och statsbidrag till 1 916 Mkr år 2014, vilket innebär en ökning med 37 Mkr jämfört med budget 2013 eller 2,0 %.

Totalt uppgår verksamhetens nettokostnader till 1 904 Mkr 2014, vilket innebär en ökning med 40 Mkr jämfört med budget 2013 eller 2,1 %. Nettokostnaderna ökar med 3 Mkr mer än vad skatteintäkter och statsbidrag gör.

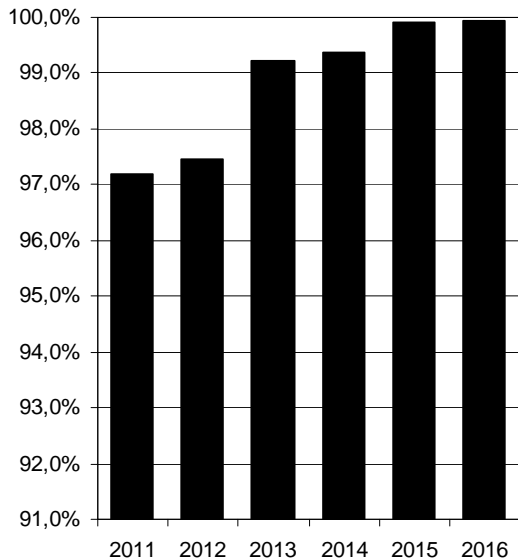
Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna samtliga år, 2014-2016. De borde öka mindre, då de finansiella kostnaderna ökar och kräver allt större andel av skatter och generella statsbidrag.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under våren 2013. Personalkostnaderna är budgeterade i 2012 års lönenivå. Inför 2014 har 78 Mkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2013 och 2014 års löneavtal.

Nettokostnader som andel av skatter och generella statsbidrag är ett mått, som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i % av skatt och generella statsbidrag

Under 2014 uppgår nettokostnaderna till drygt 99 % av skatter och generella statsbidrag, Åren 2015 och 2016 tar nettokostnaderna nästan 100 % av utrymmet. Det innebär att det inte finns något utrymme till att finansiera räntor på lån (en post som ökar kraftigt under planperioden), till amorteringar och för att direktfinansiera investeringar.

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, d.v.s. för 2011, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2014 års nivå. De kommunalskattemedel som erhålls är därmed preliminära.

Utbetalning alternativt återbetalning av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, t.ex. 2013 för inkomståret 2011.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKL 2013-04-24.

Tabell: Budget och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2014	2015	2016
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2011 Mkr	6 137,5		
Prognos uppräkningsfaktor 2012	3,30%		
Prognos uppräkningsfaktor 2013	4,10%		
Prognos uppräkningsfaktor 2014-2016	3,20%	4,00%	4,70%
S:a uppräknat skatteunderlag, Mkr	6 811,2	7 083,6	7 416,5
Utdebitering	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst före utjämning, Mkr	1 513,9	1 574,5	1 648,5
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, Mkr	298,1	292,2	288,3
Kostnadsutjämning, Mkr	1,9	1,9	1,9
Regleringsbidrag/avgift, Mkr	7,2	-3,7	-14,1
S:a generella statsbidrag, Mkr	307,2	290,4	276,1
LSS-utjämning	32,3	32,3	32,3
Fastighetsavgiften	62,4	62,4	62,4
S:a skatter & bidrag, Mkr	1 915,9	1 959,7	2 019,4

1.6 Investeringar

I budget 2013 finns 186 Mkr avsatt till investeringar. Dessutom har kommunfullmäktige beslutat att överföra 158 Mkr till investeringar från 2012 till 2013. Under 2012 investerades för 106 Mkr.

En normal investeringsnivå, för en kommun av Vänersborgs storlek, kan beräknas till ca 115 Mkr per år eller 6 % av nettokostnaderna. Då resultatnivån 2014 är budgeterad till 0 Mkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till endast 76 Mkr.

Nämnderna begärde sammanlagt 320 Mkr i sina förslag till investeringsbudget 2014, vilket är 112 Mkr högre än planen för 2014. Förslagen har beretts av budgetberedningen.

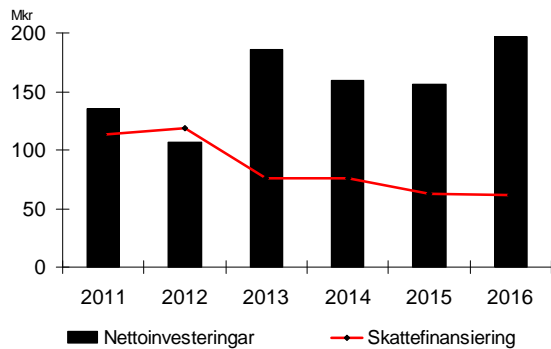
Under planperiodens första år uppgår investeringsvolymen nu till 159 Mkr netto, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 83 Mkr. Åren 2015 till 2016 är nedjusterade, jämfört

med nämndernas förslag, från sammanlagt 436 Mkr till 352 Mkr under planperioden.

Trots neddragningarna måste kommunen ta nya lån för att kunna finansiera investeringsvolymen. I 2014 års finansieringsbudget planeras 80 Mkr att nyupplånas. Resten finansieras genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2015-2016 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. 2016 kommer kommunens långfristiga skulder att uppgå till 590 Mkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen.

Skattefinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår då den löpande driften är betald. Den höga investeringsnivån, i kombination med låga resultat, gör att skattefinansieringsgraden sjunker under planperioden.

Diagram: Skattefinansiering av investeringar 2011-2016

Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, Mkr	2014	2015	2016	S:a
Totalt kommunen	159	156	197	511
Fördelning per nämnd:				
Barn- och ungdomsnämnden	7	7	7	21
Byggnadsnämnden	1	1	1	3
Kommunstyrelsen	2	4	2	9
Kulturnämnden	1	0	0	1
Samhällsbyggnadsnämnden	143	138	181	462
varav fastighetsinv	76	53	92	221
varav exploatering	6	10	5	21
Socialnämnden	5	5	5	15

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2014-2016 innehåller fastighetsinvesteringar motsvarande 221 Mkr, varav 53 Mkr till förskolor och skolor, 36 Mkr till idrottsanläggningar, 35 Mkr till nytt produktionskök och 24 Mkr till särskilda boenden. Dessutom budgeteras 20 Mkr till kulturaxeln och 20 Mkr till Lindgården.

Exploateringsbudget

Planen innehåller exploatering av bl.a. bostadsområden inom Öxnered och Katrinedal.

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 124 Mkr under planperioden. VA-utbyggnaden utefter Vänerkusten fortsätter med en investeringsvolym om sammanlagt 220 Mkr, varav 85 Mkr har budgeterats under åren 2014-2016. Dessutom avsätts 14 Mkr till VA-utbyggnad i Nordkroken. I system för att desinfektera dricksvatten investeras för 5 Mkr.

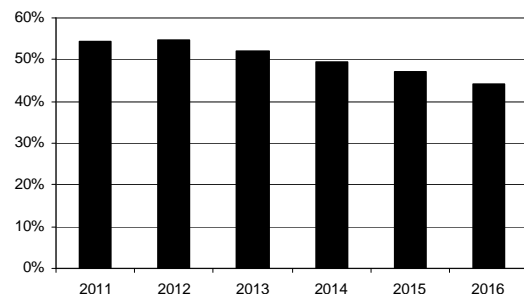
1.7 Soliditet

Finansiellt mål

- Soliditeten bör förbättras

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. I bokslut 2012 redovisades soliditeten till 55 %. Soliditeten är budgeterad till 53 % år 2013, men förväntas sjunka till 49 % år 2014. Åren 2015 och 2016 sjunker soliditeten ytterligare till 47 % respektive 44 %. Målet om förbättrad soliditet uppfylls inte under planperioden. De höga investeringsnivåerna och de noll och minusbudgeterade resultaten leder till försämrad soliditet.

Diagram: Soliditet 2011-2016

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder.

Finansiellt mål

- Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 %

Den höga investeringsnivån 2012-2016 sätter press på kommunens likviditet. Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 260 Mkr i nya lån under 2014-2016. Det innebär att år 2016 har kommunen en sammanlagd långfristig skuld om 590 Mkr.

2.3 Pensionskostnader

Årets pensionskostnader har redovisats efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensionsskuldens ökning även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på KPA:s prognos och inkluderar löneskatt om 24,26 %.

Under en 20-årsperiod kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt. Av kommunens totala pensionsåtagande på 1 134 Mkr i 2014 års budget är endast 216 Mkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2014-2016 Mkr

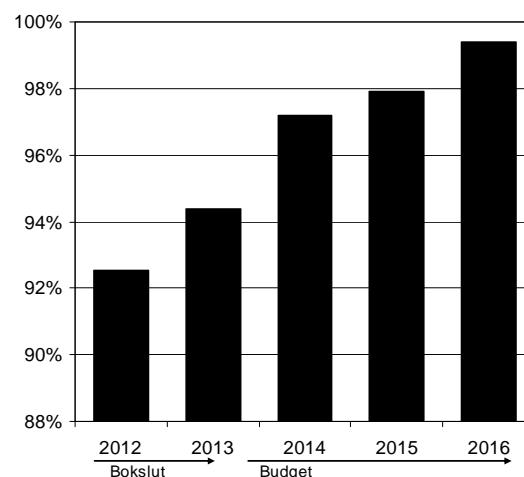
	2014	2015	2016
Skuldförändring under året	-1,2	-0,3	-0,1
Avgiftsbestämd ålderspension	48,5	52,9	55,0
Pensionsutbetalningar	51,2	53,2	55,7
S:a verksamhetskostnad	98,5	105,8	110,6
Finansiell skuldökning	2,8	4,0	4,8
S:a totalt	101,3	109,8	115,4

Finansiellt mål

- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital

För år 2014-2016 är pensionsåtagandets (den s.k. ansvarsförbindelsen) andel av det egna kapitalet 97 %. Åren 2015 och 2016 stiger det till 98 % respektive 99 %. Det betyder att målet inte uppnås under planperioden.

Diagram: Det ej skuldförda pensionsåtagandet som % andel av eget kapital

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2014-2016 bygger på ett antal antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen viker ytterligare och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir än mer negativ. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2014.

Förändring Mkr

	2014
Priser/löner 1%	23,3 Mkr
Räntor 1%	3,6 Mkr
Skatteintäkter 1%	15,1 Mkr
Utdebitering 10 öre	6,9 Mkr

Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå

Budget per anslagsbindningsnivå, netto Tkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Byggnadsnämnden	10 793	12 390	12 111
Kommunfullmäktige	2 221	2 049	2 008
Kulturnämnden	23 634	23 581	23 546
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	5 171	5 735	5 728
Revisionen	920	1 171	1 148
Valnämnden	34	413	1 105
Överförmyndarnämnden	2 946	2 891	3 189
Summa	45 719	48 230	48 835
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
Nämnd/administration	4 146	4 767	4 708
Barnomsorg/grundskola/särskola	574 901	598 602	596 541
varav barnomsorg	207 204	208 999	189 788
varav grundskola/särskola	367 697	389 603	406 753
Arena och fritid	51 061	44 447	42 296
Musik och ungdom	18 152	18 034	17 804
Summa	648 260	665 850	661 349
GYMNASIENÄMNDEN			
Nämnd/administration	4 534	0	0
Gymnasieskola/gymnasiesärskola	159 843	0	0
Komvux	17 202	0	0
Uppdragsutbildning	1 173	0	0
Arbetsmarknadsenhet	11 000	0	0
Summa	193 752	0	0
KOMMUNSTYRELSEN			
Styrelse	23 578	19 632	17 717
Kommunledning	80 032	81 598	81 388
Räddningstjänst/säkerhet	30 592	31 260	31 860
Gymnasieverksamhet	0	157 685	157 685
Vuxenutbildning	0	18 018	18 018
Summa	134 202	308 193	306 668
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN - skattefinansierad verksamhet			
1) Nämnd/administration	4 267	5 391	5 100
1) Gator och vägar/park/teknik och trafik	54 238	50 486	49 218
Fastighetsenhet	7 085	7 959	8 948
Kostenhet och serviceenhet	-1 179	1 371	1 289
Summa skattefinansierad verksamhet	64 411	65 207	64 555
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN - taxefinansierad verksamhet			
Renhållningsverk	75	0	0
VA-verk	-544	0	0
Summa taxefinansierad verksamhet	-469	0	0
Summa	63 942	65 207	64 555
SOCIALNÄMNDEN			
Nämnd/administration	20 123	19 791	19 748
Vård och omsorg	391 248	406 531	400 699
Individ- och familjeomsorg	121 367	118 620	118 159
Omsorg om funktionshindrade	196 116	194 519	197 257
Arbetsmarknadsenhet	10 883	10 883	11 631
Summa	728 854	750 344	747 494
Summa nämndsverksamhet	1 814 730	1 837 824	1 828 901

1) Inom samhällsbyggnadsnämnden är Nämnd/administration och Gator och vägar/park/teknik och trafik en anslagsbindningsnivå fr.o.m. budget 2013.

Resultat- finansierings och balansbudget 2014-2016

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2012	Justerad Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Verksamhetens nettodriftskostnader	-1 577,2	-1 681,7	-1 730,0	-1 775,2	-1 828,4
Årets pensionskostnader	-125,9	-106,7	-98,5	-105,8	-110,6
Avskrivningar och nedskrivningar	-79,2	-75,9	-75,5	-77,2	-79,1
S:a verksamhetens nettokostnader	-1 782,3	-1 864,3	-1 904,0	-1 958,2	-2 018,2
Skatteintäkter/gen.statsbidrag	1 828,9	1 879,1	1 915,9	1 959,7	2 019,4
Finansiella intäkter	3,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Fin. uppräknig av pensionsskuld	-5,0	-3,8	-2,8	-4,0	-4,8
Övriga finansiella kostnader	-6,4	-12,0	-10,0	-13,0	-15,0
S:a finansiella kostnader	-11,4	-15,8	-12,8	-17,0	-19,8
Resultat före extraord. poster	39,0	0,0	0,0	-14,5	-17,5
Extraord. intäkter					
Extraord.kostnader					
Årets resultat	39,0	0,0	0,0	-14,5	-17,5

Finansieringsbudget, Mkr	Bokslut 2012	Justerad Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	39,0	0,0	0,0	-14,5	-17,5
Justering för av- och nedskrivningar		75,9	75,5	77,2	79,1
Justering för gjorda avsättningar		-0,3	18,4	4,9	7,2
Realisationsvinster förluster					
Justering övriga ej likviditetspåverkan	102,7				
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	7,2				
Ökning/minskning förråd & varulager	-0,1				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-4,2				
S:a medel från löpande verksamhet	144,6	75,6	93,9	67,6	68,8
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anl.tillg.	-106,2	-185,5	-158,9	-155,5	-196,5
Försäljning av materiella anl.tillg.	1,7				
Förvärv av finansiella anl.tillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anl.tillg.	2,5				
Anläggnings- och investeringsbidrag	3,8				
S:a medel från investeringsverksamh	-98,2	-185,5	-158,9	-155,5	-196,5
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	3,8	80,0	80,0	80,0	100,0
Amortering av skuld	-2,2				
Ökning av långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	0,0				
S:a medel från finansieringsverksam.	1,6	80,0	80,0	80,0	100,0
Årets kassaflöde	48,0	-29,9	15,0	-7,9	-27,7

Mål- och resursplan 2014-2016

Balansbudget, Mkr	Bokslut 2012	Justerad Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Anläggningstillgångar	1 452,9	1 562,5	1 645,8	1 724,1	1 841,5
Omsättningstillgångar	276,1	246,2	261,2	253,3	225,7
S:a tillgångar	1 729,0	1 808,6	1 907,0	1 977,5	2 067,2
Ingående eget kapital	904,9	943,9	943,9	943,9	929,3
Årets resultat	39,0	0,0	0,0	-14,5	-17,5
S:a eget kapital	943,9	943,9	943,9	929,3	911,8
Avsättningar, pensioner	182,4	198,0	216,4	221,3	228,6
Övriga avsättningar	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättningar	198,3	198,0	216,4	221,3	228,6
Långfristiga skulder	249,9	329,9	409,9	489,9	589,9
Kortfristiga skulder	336,9	336,9	336,9	336,9	336,9
S:a skulder	586,8	666,8	746,8	826,8	926,8
Ansvarförbindelse, pensionsskuld	873,6	890,7	917,3	909,8	906,4

(*) Finansierings- och balansbudgeten för 2013 är justerad efter ingående värden från bokslut 2012

Kommunfullmäktiges beslut 2013-09-28, § 91

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2014 till 22:21 per skattekrona, vilket är oförändrad nivå jämfört med 2013.
2. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2014-2016.
3. För budgettäckning av löneavtal under 2013 och 2014 avsätts sammanlagt 78,1 Mkr till kommunstyrelsens förfogande.
4. Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges på sidan 17 och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån.
5. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2014, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
6. Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är facknämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som erfordras för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls.
7. Partistödet, utbildningsdelen, ska om det ej utnyttjas för utbildning, återbetalas till kommunen.
8. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.
9. Taxor och avgifter
Kommunfullmäktige beslutar att fastställa förslagen till justeringar av följande taxor:
 - 9.1 Avgifter för disposition av offentlig plats, enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag.
 - 9.2 Ändring av torghandelsstadgan, enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag.Taxorna gäller från 2014-01-01 då tidigare taxor i berörda delar, upphör att gälla.

Barn och ungdomsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och ungdomsnämndens uppgifter framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige.

I Vänersborgs kommun ska alla barn och ungdomar, oavsett förutsättningar, ges goda kunskaper, meningsfull fritid och personlig utveckling.

Barn- och ungdomsförvaltningens ambition är en framgångsrik och effektiv verksamhet, som genom nytänkande, arbetsglädje och delaktighet ger bra service, goda resultat och nöjda vänersborgare.

Barn- och ungdomsförvaltningen ska vidare bedriva verksamhet, som genomsyras av den gemensamma målskrivning som Samverkan Vänersborg tagit fram tillsammans.

1.1 Förskola och pedagogisk omsorg (1-5 år)

I Vänersborgs kommun finns 27 kommunala förskolor och 26 anställda som bedriver kommunal pedagogisk omsorg i hemmet. Det finns även fem fristående förskolor och flera aktörer som driver enskild pedagogisk omsorg.

Förskolan Nattugglan har öppet dygnet runt och en förskola har kvällsöppet. Kommunen har också en öppen förskola som ingår i en familjecentral. På en av kommunens förskolor finns en allergianpassad avdelning och på en förskola finns en särskild avdelning för döva och hörselskadade.

1 juli 2011 trädde en ny skollag och reviderad läroplan för förskolan i kraft. Förskolechefernas ansvar förtydligas liksom förskolläraernas och arbetslagets ansvar. Kunskapskraven inom områdena matematik, språk, teknik och naturorientering ökar inom förskolan liksom kraven på kvalitetsarbete. Kravet på inflytande för barn och föräldrar förstärks.

Antalet inskrivna barn i ålder 1-5 år har ökat under de senaste åren. Antalet barn i kommunal pedagogisk omsorg minskar något, medan antalet barn hos enskild pedagogisk omsorg ökar.

1.2 Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (6-12 år)

Det finns 17 kommunala grundskolor och fritidshem finns på de flesta av skolorna. På centrala skolenheten för åk 7-9 finns profilklasser med inriktningarna musik, bild och idrott. Särskilda allergiklasser finns på en åk F-6-skola och en åk 7-9-skola. Två externa aktörer finns inom området.

Elevhälsan utgör kommunens samlade stödverksamhet för barn/elever 0-16 år och innefattar bland annat skolsköterska, skolläkare, kurator, psykolog och logoped. Samverkan med andra aktörer sker genom familjeförskolan och familjecentralen Sirius. Resurspedagoger och specialpedagoger, som tidigare fanns inom enheten, organiseras numera under rektorerna och verksamhetscheferna.

Den obligatoriska grundsärskolan omfattar åk 1-9 och erbjuder en anpassad undervisning för barn och ungdomar som behöver denna skolform. Undervisningen bedrivs dels i olika särskoleklasser och dels individintegrerat i grundskolan. Särskoleklasser finns på Norra skolan åk 1-6, Torpaskolan åk 7-9 och träningsskolan åk 1-6 på Mariedalskolan.

Grundskolans verksamheter har under de senaste åren fokuserat på att utveckla och förbättra målområdena kunskap, trygghet och trivsel samt samverkan mellan skola och hem. Centrala utvecklingsinsatser genomförs vid sidan om skolornas egna insatser, för att öka måluppfyllelsen, både gentemot de kommunala målen och mot de nationella styrdokumentens mål. Inom området trygghet och trivsel är det framförallt elevhälsans verksamhet, som har påverkan vid sidan av skolornas egna arbeten.

Skollagens skärpta krav på rätt lärarbehörighet för åldersgrupper och ämnen kommer att vara en utmaning inför 2015. I den mån fortbildning och organisatoriska förändringar inte är tillräckligt för att möta de skärpta kraven, kan tjänstgöring vid flera skolenheter bli nödvändigt för lärarna.

Antalet inskrivna barn på kommunala fritidshem och enskild pedagogisk omsorg har ökat de senaste åren.

Jämförelsetal

Barnomsorg/ grundskola/grundsärskola	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Antal barn/elever:			
Förskola, pedagogisk oms. 1-5 år	1 985	1 923	1 985
varav andel i enskilda alternativ %	15	14	15,5
Nyttjandegrad %	91	91	91
Fritidshem, pedagogisk oms. 6-12 år	1 690	1 625	1 690
varav andel i enskilda alternativ %	15	14	15
Nyttjandegrad %	60	57	60
Grundskolan F-9	4 034	4 026	4 041
varav andel i enskilda alternativ %	13	13	14
Grundsärskola			
Antal elever	50	52	50

Notering: Antal barn/elever år 2014 är beräknat efter kommuninvånarregistret (KIR). Nyttjandegraden för 2014 är baserad på utfall 2012

1.3 Musik och ungdom

Musikskolan bedriver frivillig musikskola, läger och uppdragsutbildning internt och externt. Utöver detta samverkar musikskolan med förskolan, grundskolan, grundsärskolan och Kunskapsförbundet Väst. Inom visionen "Musik för alla" inriktas arbetet för att öka kvaliteten och stimulera barn och ungdomar att delta i musikkivet. Med stor lyhördhet för allas behov och olika personliga inriktningar, alla åldrar, alla genrer och alla kulturer skapas en brett och varierat utbud.

Ungdomsverksamhet i Vänersborgs kommun finns i Ungdomens Hus och på fritidsgårdarna i Vargön och Brålanda. Genom samverkan med föreningslivet organiseras fritidsgårdsverksamhet i Brålanda och Vargön. Till ungdomsverksamheten hör också "Hjälpande händer" på Kastanjevägen, ungdomscoachen och polarna, FUSE-gruppen och Ungdomsrådet. Ungdomsverksamheten ska stimulera och stödja ungdomars utveckling, vad gäller alltifrån aktiv fritid till inflytande och demokrati.

Jämförelsetal

Musikskola	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Antal elever	2 824	2 714	2 920
- varav grundskola	1 510	1 506	1 500
- varav frivilliga	1 213	1 200	1 350
- varav gymnasieskolan	101	108	70
Ungdomens hus			
	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Öppet antal kvällar/år	118	115	118
Besökande i snitt/kväll	42	60	60
- varav flickor i %	37	45	45
- varav pojkar i %	64	55	55

1.4 Arena och fritid

Verksamheten ansvarar för lokalbokning (även skolans lokaler), föreningsstöd, normerade bidrag, generella bidrag, samt tillståndsgivning för lotteri-

registrering och lotteritillstånd. Detta sker i många fall i samverkan med föreningar.

2. Inriktningsmål och förväntade resultat**2.1 Utbildning****2.1.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:**

Ett rikt utbildningsutbud gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende. Kvalitetsarbetet i grundskolan leder till mycket goda resultat.

Förväntade resultat

- Det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 ska förbättras
- Resultaten på de nationella proven i åk 3 ska förbättras
- Resultaten på de nationella proven i åk 6 ska förbättras
- Skolnärvaron ska öka
- Alla elever uppnår minst godkända resultat i samtliga ämnen
- Andelen behöriga till gymnasiet ska öka

2.1.2 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Med musikskolan, orkestermusikerutbildningen och den frivilliga musikverksamheten som bas ska Vänersborg utvecklas till Sveriges bästa musik-kommun. Skolan och Vänersborgs musikakademi bidrar till tillväxt och nyföretagande genom olika utbildningsinsatser.

Förväntade resultat

- Den frivilliga musikskolan erbjuder minst 90 % av de sökande deras förstahandsval inom ett år

2.1.3 Nämndens inriktningsmål:

Alla elever ska omges av rätt kompetens samt få möjlighet till utbildning och lärande utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, etnisk social, ekonomisk eller kulturell bakgrund. Estetiska läroprocesser ska främjas.

Förväntade resultat:

- Andelen behöriga lärare ska öka
- Rektorer och förskolechefer använder en större andel av sin arbetstid till pedagogiskt ledarskap

2.1.4 Nämndens inriktningsmål:

Kommunens barnomsorg och skolor ska erbjuda ett trivsamt klimat, där barn och ungdomar trivs, känner sig trygga och upplever arbetsro. Alla barn och elever ska känna sig delaktiga, kunna påverka och ta ansvar. Nolltolerans av diskriminering och kränkande behandling ska gälla i nämndens samtliga verksamheter.

Förväntade resultat:

- Barn och ungdomars trivsel, trygghet och arbetsro ska öka

2.1.5 Nämndens inriktningsmål:

I nämndens samtliga verksamheter ska nolltolerans gälla för barn och ungdomars bruk av tobak, alkohol och andra droger.

2.2 Kultur och fritid

2.2.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

En livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare. Utvecklingen av Vänersborg till Sveriges bästa musikkommun ska fortsätta.

Förväntade resultat:

- Flera evenemang och kulturaktiviteter för barn och ungdomar arrangeras

2.2.2 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Sportcentrum med Arena Vänersborg, teatern, Sanden, Skräcklan och Plantaget erbjuder många olika evenemang och upplevelser för invånare och besökare.

Förväntade resultat:

- Det ska finnas fler ytor för spontanaktiviteter

2.2.3 Nämndens inriktningsmål:

Ungdomsverksamheten ska bidra till ökad trygghet, trivsel, psykisk hälsa, kunskap och samverkan samt utveckla ungas inflytande.

Förväntade resultat:

- Barn och ungas psykiska hälsa ska förbättras
- Ungas upplevelse av delaktighet och inflytande ska öka

2.3 Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet

2.3.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.

Bemötandet av invånare, företag och andra intressenter ska förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ska öka.

2.3.3 Nämndens inriktningsmål:

Etablerade samverkansformer ska finnas för att stimulera samverkan och öka delaktigheten hos vårdnadshavare, föräldraföreningar, barnomsorg och skola.

Förväntade resultat:

- Barnens vårdnadshavare känner sig nöjda med den samverkan som finns mellan hem och barnomsorg
- Elevernas vårdnadshavare känner sig nöjda med de samverkansformer som finns mellan hem och skola

2.3.4 Nämndens inriktningsmål:

Samverkan sker mellan musikskola och övriga skolformer, för att utveckla estetiska läroprocesser och ge eleverna upplevelser. Samverkan med det fria musiklivet utvecklas och stimulerar till fortsatt musicerande och skapar förutsättningar för att nå fler människor och nya grupper.

Förväntade resultat:

- Samverkan med det fria musiklivet ökar och fler och nya grupper, som tidigare inte varit representerade, omfattas av verksamheten
- Fler musikaktiviteter och större utbud för eleverna

2.4 Lokala miljömål

2.4.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Utsläppen av växthusgaser ska minskas genom minskad energianvändning i kommunens lokaler.

Förväntade resultat:

- Ökat miljömedvetande inom nämndens samtliga verksamheter
- Bilanvändningen i tjänst ska minska

2.4.2 Nämndens inriktningsmål:

Miljöledningssystemet ska utvecklas och förbättras.

Förväntade resultat:

- Fler enheter ska bli godkända enligt kommunens miljöledningssystem

2.5 Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder för arbetslösa ungdomar

2.5.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning.

Förväntade resultat

- Erbjuda praktikplatser

2.6 Ekonomiska mål – God ekonomisk hushållning

2.6.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Nämnderna ska arbeta fram verksamhetsspecifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.

Förväntade resultat

Nämnden eftersträvar en effektiv och rationell hantering av beslutad budget och att erhållna resurser nyttjas på bästa sätt. Arbetssätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamheter. Inom barn- och ungdomsnämndens verksamheter betraktas följande som god ekonomisk hushållning:

- Alla elever uppnår minst godkända resultat i samtliga ämnen
- Barn och ungdomars trivsel, trygghet och arbetsro ska öka.
- Barnens och elevernas vårdnadshavare känner sig nöjda med den samverkan som finns mellan hem och barnomsorg och mellan hem och skola.
- Väl utnyttjade och för verksamheten väl anpassade lokaler.

2.8 Samverkan Vänersborg

2.8.1 Nämndens inriktningsmål:

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektiv och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet.

Förväntade resultat

- Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare
- Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga
- Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov
- Information och rådgivning finns lätt tillgängligt på hemsidan
- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar
 - Ökad skolnärvaro

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

I anvisningarna reducerades barn- och ungdomsnämndens budgetram med 8 252 Tkr.

Barn- och ungdomsnämndens tidigare inriktning har varit att sparbetting inte ska tas från barn- och elevpeng. Under rådande omständigheter och med tagna inriktningsbeslut blir det svårt att kunna följa denna inriktning.

Barn- och ungdomsnämnden har i budgetarbetet inför 2014 föreslagit följande ramanpassningar:

Lokaler

Barn- och ungdomsförvaltningen gör en översyn av lokalkostnader 2014 och ser om vissa förändringar kan göras. Dessa förändringar avser uppsägning av lokaler som inte behövs 2014.

Personal

Om inga omprioriteringar görs av tidigare tagna beslut måste sparkravet om 8 252 Tkr göras utifrån en minskad personaltäthet. Om sparkravet fördelas procentuellt utifrån nuvarande budgetram 2013 blir detta en minskad personaltäthet inom förskolan med 2,4 Mkr (ca 5,5 heltidstjänst), inom förskoleklass/grundskola/fritidshem/grundsärskola med 5 Mkr (ca 10 heltidstjänster) inom musik och ungdom med 0,2 Mkr (ca 0,5 heltidstjänst) och inom arena och fritid med 0,6 Mkr (ca 1,5 heltidstjänst).

Arena och fritid

Verksamheten för arena och fritid måste göra åtgärder på 2 551 Tkr inför 2014. Detta beror på både erhållet sparkrav om 551 Tkr i budget 2014 och att verksamheten ligger i obalans 2013 med 2 000 Tkr. Planerade åtgärder är översyn av driftskostnader kring anläggningarna och förändrade tider för de olika säsongerna. Arena och fritid kommer att förändra tider för både isläggning samt uppvärmning av fotbollsplaner.

Musik och ungdom

Verksamheten musik och ungdom får ett sparbetting på 223 Tkr. Åtgärder kommer att bli lägre personalbemanning, minskade öppettider för ungdomshuset samt förändrat utbud av aktiviteter.

3.1 Förskola och pedagogisk omsorg

Ramanpassning

Av årets sparkrav belastar 2 385 Tkr förskola och pedagogisk omsorg.

Antalet födda i kommunen är relativt stabilt. Det föds cirka 400 barn per år sedan 2000. Det som har förändrats är nyttjandegraden, d.v.s. andelen 1-5-åringar som är inskrivna i förskolan. Från 2009 har nyttjandegraden ökat från cirka 88 % till cirka 91 % för 2012. Denna ökning har skett i huvudsak inom enskild pedagogisk omsorg och fortsätter att öka, dock i mindre omfattning. Efterfrågan på kommunal pedagogisk omsorg (f.d. familjedaghem) minskar däremot något.

Då antalet inskrivna barn ökat under flera år har budgetanslaget per barn sjunkit, vilket leder till lägre personaltäthet.

Enligt Statistiska centralbyrån och Skolverket är kostnaden per barn i Vänersborgs kommun lägre än i riket. Med årets sparkrav kommer kostnaden per barn att bli ännu lägre.

Övriga verksamhetsförändringar

Hösten 2013 öppnas en förskola och fritidshem i Väne Ryr. Ombyggnad av Väne Ryrs skola sker under våren och sommaren 2013 för att anpassas till gällande krav. I och med detta beslut måste barn- och ungdomsnämnden göra om sin resursfördelningsmodell för att kunna fördela ut erhållna budgetmedel.

Ett inledande arbete har startat 2013 för att eventuellt ersätta mindre lämpliga lokaler med en centralt placerad förskola för att bättre möta efterfrågan och tillvarata befintliga resurser i linje med barn- och ungdomsnämndens inriktningsbeslut.

3.2 Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (6-12 år) Ramanpassning

Av årets sparkrav belastar 5 034 Tkr förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.

Från 2009 till 2012 har andelen inskrivna 6-12-åringar på fritidshem och pedagogisk omsorg ökat från 54 % till 60 %. Detta har inneburit ett mindre budgetanslag per elev, vilket leder till lägre personaltäthet.

Enligt SCB och Skolverket är kostnaden per elev i förskoleklass, grundskola och fritidshem lägre i Vänersborgs kommun än i riket. Med ytterligare sparkrav blir personaltätheten ännu lägre.

Övriga verksamhetsförändringar

I den nya skollagen finns bl.a. ett förtydligat och stärkt ansvar för rektor samt högre krav på att lärare ska vara behöriga i de ämnen och för de årskurser de undervisar. Kartläggning och inventering av lärarbehörigheter är slutförd och lärarlegitimationerna börjar komma in.

Grundskolan arbetar för en helhetslösning för information – kommunikation – teknik, där hänsyn är tagen till verksamheternas behov och som svarar mot kommunens vision och inriktningsmål. En webbportal (lärplattform) ger föräldrar och elever möjlighet att ta del av information och service dygnet runt. Arbete, support och utveckling kring denna fortgår.

Till hösten 2014 startar förskoleklass och grundskola i Väne Ryr. I och med detta beslut kommer barn- och ungdomsnämnden att göra om sin resursfördelningsmodell för att kunna fördela ut erhållna budgetmedel och möjliggöra att verksamheten uppfyller minimikrav på säkerhet och kvalitet.

3.3 Musik och ungdom Ramanpassning

Av årets sparkrav belastar 162 Tkr verksamheten kring musik och ungdom.

Musikskolan säljer idag musikundervisning till grundskolan och gymnasiet och det finns en osäkerhet kring dessa tjänster 2014, då grundskolans rektor enligt skollagen har ansvar för att organisera undervisningen och gymnasiet ingår i ett kommunalförbund från och med 2013.

Åtgärder för att nå budgetbalans innebär att öka intäkterna och söka nya kunder som köper tjänster från musikskolan. För att anpassa verksamheten till ram kommer musikskolan att minska på personal och utbud.

Ungdom ska under 2013 finansiera utökade bidrag till Sörgården och Lyktan på 250 Tkr. Detta kan komma att innebära förändrat öppethållande på Ungdomens Hus samt förändringar i utbud av aktiviteter.

Övriga verksamhetsförändringar

Musik och ungdom organiseras som självständiga enheter. En översyn av musiken inom grundskolan har slutförts under 2013 och kan påverka musikskolan inför 2014.

Musikskolans verksamhet inom gymnasiet påverkas av vikande elevunderlag. Den frivilliga musikskoleverksamheten beräknas minska något, då åtgärder görs för att nå budgetbalans 2013-2014.

3.4 Arena och fritid Ramanpassning

Av årets sparkrav belastar 551 Tkr verksamheten kring arena och fritid. Enheten har en budget i obalans och åtgärder om ytterligare 2 000 Tkr måste göras under 2013-2014.

Arena och fritid har många anläggningar med stort underhålls- och renoveringsbehov samt stora kostnadsökningar för el och fjärrvärme. Verksamheten har svårigheter att finansiera ökade kostnader, då de inte har så stora externa intäkter. Verksamhetens hyresgäster är till största delen föreningar, som har begränsad ekonomi.

Arena Vänersborg har en budget i obalans med 2 Mkr avseende kapitaltjänstkostnader. 2013 års budgetram utökades med 4 Mkr.

Åtgärder för att komma i budgetbalans innebär att säsongen för bl.a. is- och fotbollsplaner ytterligare kommer att ändras för att minska elkostnaderna. Ett stort renoveringsbehov av anläggningarna i kombination med minskade budgetramar kan innebära att vissa anläggningar får avyttras alternativt stängas, då arena fritid inte kan bekosta för-

Barn och ungdomsnämnden

väntade hyreshöjningar eller övertas och drivas i föreningssamverkan.

2013 övergick ägandet för anläggningarna under arena och fritid till samhällsbyggnadsnämnden.

Övriga verksamhetsförändringar

Utredningen kring samlad fastighetsförvaltning är inte helt slutförd utan beräknas slutföras under 2013.

En politisk diskussion pågår om uppdrag och organisation för evenemangsverksamhet inom arena och fritid.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 654 333 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 8 252 Tkr.

Barn- och ungdomsnämndens förslag:

Barn- och ungdomsnämnden begär 20 000 Tkr i utökad budgetram till förskolan, grundskolan och ungdomsverksamheten.

Budgetberedningen föreslår att 1 290 Tkr överförs från barn- och ungdomsnämnden till kommunstyrelsen. Det avser personalkostnader för sedan tidigare överflyttad IT-personal.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer barn- och ungdomsnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Barn- och ungdomsnämnden tillförs 8 306 Tkr till grundskolan.

Därmed fastställs barn- och ungdomsnämndens budgetram för 2014 till totalt 661 349 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	76,7	66,1	66,1
Personalkostnader	398,9	421,5	421,5
Omkostnader	293,5	279,0	300,7
Ränta	14,1	14,6	0,7
Avskrivning	18,5	16,8	4,5
Summa kostnader	725,0	731,9	727,4
Nettokostnader	648,3	665,8	661,3

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2014	Kostnad 2014	Netto 2014
Nämnd/administration	0,2	4,9	4,7
Barnomsorg	23,7	213,5	189,8
Grundskola och grundsärskola	23,3	430,0	406,7
Arena och fritid	9,1	51,4	42,3
Musik och ungdom	9,8	27,6	17,8
Summa	66,1	727,4	661,3

Notering: I anslagsbindningsnivå barnomsorg ingår förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år. I anslagsbindningsnivå grundskola/grundsärskola ingår fritidshem och pedagogisk omsorg 6-12 år.

4.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 2. Nedan kommenteras driftkostnadskonsekvenserna som följer av investeringarna:

Planerade investeringar avseende arbetsmiljöåtgärder samt datainvesteringar finansieras via redan gjorda avskrivningar. En ytterligare utökning av investeringar avseende IT i skolan är i dagsläget inte möjlig att finansiera inom nuvarande budgetram.

I dagsläget görs enbart akuta investeringar avseende anläggningar på arena och fritid

Hyresförändringar som följer av samhällsbyggnadsnämndens utbyggnad av förskolelokaler finansieras via uppsägning/avyttring av lokaler och moduler. Åtgärder avseende ventilation i förskolelokaler finansieras inom befintlig budget.

Planerade akuta åtgärder för grundskolorna avser ventilation, vilket innebär ett ringa belopp i hyresökning och finansieras inom nuvarande hyresbudget.

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet, dispensprövningar och tillsyn av strandskyddet samt har ett övergripande ansvar för fastighetsbildning. Verksamheten styrs av ett antal speciallagar, främst plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen och miljöbalken. Enligt dessa lagar ska nämnden verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö med tillgänglighet till sjöar och stränder samt uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning. Byggnadsnämnden ska vidare ta de initiativ som behövs beträffande planläggning och fastighetsbildning samt vara vägledande i frågor om byggande. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS).

Den översiktliga fysiska planeringen fullgörs av byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen.

1.1 Övergripande projektarbeten

Förvaltningen ansvarar för framtagande av fördjupade översiktsplaner och större detaljplaneprogram samt intern samordning av stadsbyggnadsfrågor för kommunstyrelsens räkning.

1.2 Planenheten

Planenheten ansvarar för framtagande av fördjupade översiktsplaner, detaljplaneprogram och detaljplaner samt gör utredningar om användning av mark och vatten. I planeringsuppgiften ingår att ta ställning till utveckling av stad och landsbygd.

1.3 Bygglovsenheten

Bygglovsenhetens huvudsakliga uppgifter är att enligt plan- och bygglagen behandla ansökningar om förhandsbesked, bygg- och rivningslov. Övriga lagstadgade arbetsuppgifter utgörs av diverse tillsyn och kontroller. Enheten är även ansvarig för ärenden enligt lagen om skydd mot olyckor. Enheten handlägger även de flesta dispensansökningar från strandskydd samt utövar tillsyn av strandskydd enligt miljöbalken. Dessutom ingår stadsbyggnads- och stadsmiljöfrågor samt rådgivning i bygg- och arkitekturfrågor i enhetens arbete. Stadsarkitekten arbetar även med stadsbyggnadsfrågor samt bistår samhällsbyggnadsförvaltningen i

vissa utredningar. Granskningsteknikern bistår även lantmäterienheten med arbete åt byggnadsnämndens namnberedning.

1.4 Lantmäterienheten

Verksamheten hos lantmäterienheten, som även är kommunal lantmäterimyndighet (KLM), utgörs av fastighetsbildnings- och registerfrågor. Myndigheten ger också råd i lantmåterifrågor samt utför vissa uppdrag av myndighetskaraktär, såsom fastighetsplaner, fastighetsförteckningar och fastighetsutredningar.

1.5 Kart- och GIS-enheten

Kart- och GIS-enheten arbetar med grundläggande geografisk information, såsom stornät, baskarteverk, adresser samt översiktskartor. Åldern på den grundläggande geografiska basen uppgår till drygt 35 år i sina äldsta delar. Arbete sker kontinuerligt med att uppdatera och underhålla kartdatabasen. Framställning av olika specialkartor, utstakning, registrering av nya byggnader, adressättning och beredning av ortnamn ingår också.

Enheten arbetar med GIS-anpassning av grunddatabasen samt stöder kommunens förvaltningar vad gäller utnyttjandet av geografisk information för att effektivisera verksamheten.

2. Inriktningsmål

Nämndens målprogram presenteras i sin helhet på hemsidan och omfattar nedanstående inriktningsmål.

2.1 Hållbar samhällsutveckling

– vad uppnå i samhället

- Levande centrum
- Variationsrikt attraktivt boende
- Variationsrikt växande näringsliv
- Hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling

2.2 Verksamheten och tillämpning av lagstiftningen – vad uppnå i verksamheten

- Tidsenligt synsätt vid tillämpning av lagstiftningen
- God stadsbyggnads- och landskapsmiljö
- Aktiv bevakning av genomförande av planer samt efterlevnad av lagen
- Aktuella kartor

2.3 Goda kundrelationer

– hur bedrivs arbetet med invånare, byggherrar och andra aktörer

- Utåtriktat arbete
- Hög delaktighet/demokrati
- God service
- Professionellt förhållningssätt

2.4 Målinriktat effektivt arbete

– hur bedrivs det interna administrativa arbetet

- Målinriktad ledning och styrning
- Effektiv och kvalitetssäkrad verksamhet
- Kompetent personal
- God ekonomisk hushållning

3. Förväntade resultat

3.1 Hållbar samhällsutveckling

Förvaltningen deltar aktivt i utvecklingen av stads-kärnan, tätorterna och landsbygden och underlättar för kommunens invånare och andra att utveckla kommunen enligt de gemensamma målen. Förvaltningen jobbar aktivt i övergripande samhällsutvecklingsprojekt, såsom Översvämningsprogram och Blå plan.

3.2 Verksamheten och tillämpning av lagstiftningen

Riktlinjer ska vid behov tas fram för att förenkla tillämpning av lagstiftningen. Detaljplaner som idag är inaktuella med onödigt stor reglering ska löpande omprövas för att underlätta bygglovshanteringen.

3.3 Goda kundrelationer

Utåtriktat arbete

- Vi är kända och tillgängliga för såväl enskilda kommuninvånare som aktörer inom näringsliv, organisationer, offentlig förvaltning och media.
- Vi får och ger feedback i mötet med våra kommuninvånare och övriga aktörer, vilket skapar mervärden i verksamheten.

Hög delaktighet/demokrati

- Vi har engagerade och informerade kommuninvånare som kan påverka besluten och bli nöjda och stolta medborgare.

God service

- Våra kunder är nöjda även vid negativa besked.
- Vi skapar ett förtroendefullt samarbete med kommuninvånare och samhällsaktörer.

Professionellt förhållningssätt

- Vi är kända för hög kvalitet.
- Vi är professionella vid avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen.

3.4 Målinriktat effektivt arbete

Förvaltningen arbetar systematiskt med nämndens och förvaltningens mål. Förvaltningen redovisar månadsvis nämndens och förvaltningens ekonomiska status. Förvaltningen ska ha kompetensutvecklingsplan för varje medarbetare.

4. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

4.1 Övergripande projektarbeten

Förvaltningen utför den översiktliga fysiska planeringen. Verksamheten ska vara skattefinansierad och får inte avgiftsfinansieras. Behovet av översiktliga utredningar/planer är stort. I samband med att kommunstyrelsen beslutar om projektuppdrag ska medel för uppgiftens genomförande också tilldelas, eftersom förvaltningen inte har egna medel.

4.2 Planenheten

På planenheten finns fem tjänster. Ca två tjänster åtgår till strategisk fysisk planering. Den fördjupade översiktsplanen för Vänersborgs stad och Vargön upprättas av enheten. Ca tre tjänster arbetar med detaljplanering. Kommunen har fortfarande högt tryck vad gäller produktion av strategiska fysiska planer och detaljplaner. Lågkonjunkturen har inte haft någon påverkan. På grund av de begränsade resurserna kommer prioriteringen av planer att bli hårdare.

Kommunfullmäktige antog 2011-10-26 § 133 en ny plan- och bygglovstaxa. I taxan har planavgiften tagits bort. Byggnadsförvaltningen bedömde att det behövdes en utökad ram för planenheten på 600 Tkr för år 2013 och följande år för att kompensera de bortfallna planavgifterna. Den utökade ramen beviljades inte.

4.3 Bygglövsenheten

Trots lågkonjunktur har enheten många bygglovs- och strandskyddsärenden. Belastningen på personalen är för stor, den nya plan- och bygglagen (2010:900) ställer större krav på myndigheten, både avseende arbetsuppgifter och inom vilken tidsram de ska utföras. Enheten behöver förstärkas med ytterligare en handläggare som finansieras via taxan.

4.4 Lantmäterienheten

Utbildning i lantmäteriets handläggningssystem ArcCadastre pågår. Arbetet med att ladda kommunens gränspunkter i ArcCadastre pågår. Laddning av lantmäteriarkivets handlingar i det digitala arkivsystemet Arken är inte avslutat, utan kräver fortfarande en del arbetsinsatser, liksom arbetet med komplettering av den nationella digitala registerkartan, NDRK. Efterfrågan på lantmäterimyndighetens tjänster förväntas hamna på ca 80 ansökningar.

4.5 Kart- och GIS-enheten

Det närmaste året kommer att bli händelserikt. Förhoppningsvis kommer beställningarna av grundkartor att öka, då det finns ett antal detaljplaner på gång. Förhoppningsvis ökar även husutsättningar och produktionen av nybyggnadskartor. Ett omfattande arbete med att byta den interna och externa webbkartan kommer att inledas. Nya arbetsrutiner för kart- och mätarbetet kommer att införas i och med ett nytt ärendehanteringssystem. Vi hoppas kunna bygga rutiner för så kallade smarta telefoner kopplade till webbkartan.

Kart- och GIS-enheten införde under 2012 ett nytt kartsystem. Arbetet med detta har varit mödosamt men mycket lärorikt för personalen. Nu står vi mycket bättre rustade att möta framtiden.

Enheten behöver förstärkas med en halv tjänst för att kunna arbeta med 3D-visualisering som ett naturligt steg i det dagliga kommunala arbetet. Enheten ser 3D-visualisering som ett stort hjälpmedel i bl.a. detalj- och översiktsplaneringen, bygglovshandlingen, riskbedömningar, analyser och även i politiska beslutsunderlag.

5. Ekonomiska resurser

5.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 12 111 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 247 Tkr.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens förslag ligger inom ram.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram för 2014 i enlighet med anvisningarna till totalt 12 111 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	8,3	7,5	7,5
Personalkostnader	12,9	14,9	14,9
Omkostnader	5,8	4,5	4,3
Ränta	0,1	0,1	0,1
Avskrivning	0,3	0,4	0,3
Summa kostnader	19,1	19,9	19,6
Nettokostnader	10,8	12,4	12,1

5.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 3. Byggnadsnämndens investeringar avser främst mätinstrument och utveckling av karta/GIS. Bygglövsenheten har ett stort behov av att byta ärendehanteringssystem, då det nuvarande systemet inte kan uppdateras.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ.

Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen, som förbereder fullmäktiges val, samt demokrati-beredningen.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 2 008 Tkr

I **anvisningarna** justerades kommunfullmäktiges budgetram ned med 41 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktiges budgetram för 2014 fastställs i enlighet med anvisningarna till 2 008 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	1,1	1,2	1,2
Omkostnader	1,1	0,8	0,8
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	2,2	2,0	2,0
Nettokostnader	2,2	2,0	2,0

Mandatfördelning under perioderna:	1999/2002	2003/2006	2007/2010	2011/2014
Centerpartiet	4	4	5	3
Folkpartiet Liberalerna	2	5	4	5
Moderata samlingspartiet	6	6	9	13
Socialdemokraterna	16	20	21	12
Vänsterpartiet	5	5	4	8
Miljöpartiet De Gröna	2	2	2	4
Kristdemokraterna	4	4	4	2
Folkviljan	12	5	2	0
Välfärdspartiet				2
Sverigedemokraterna				2
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar även för översiktlig fysisk planering samt lämnar planuppdrag till byggnadsförvaltningen. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett personal- och förhandlingsutskott och ett konsumentutskott.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik samt kontakter med näringslivet.

Kommunledning

Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören, kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret, utvecklingskontoret, IT-avdelningen samt näringslivskontoret.

Kommunen ger verksamhetsbidrag till Vattenpalatset, Kungajaktsmuseet, Vänersborg Turist AB och Film i Väst.

Kommunkansliets ansvarsområden omfattar ärendehantering, juridisk rådgivning, diarium och arkiv, information och allmän service åt förtroendevalda, förvaltningar, allmänhet m.fl. Andra uppgifter är att vara kanslifunktion åt valnämnden och överförmyndarnämnden. Kommunkansliet leder också utvecklingen av det gemensamma ärendehanteringssystemet. Inom det juridiska området ges också olika internutbildningar, t.ex. om kommunallagen och förvaltningslagen.

Inom konsumentverksamheten ska stöd ges till hushållen i deras strävan att effektivt utnyttja sina resurser samt stärka konsumenternas ställning på marknaden. Konsument Vänersborg är också an-

svarig för budget- och skuldrådgivningen samt för energirådgivningen.

Ekonomikontoret ansvarar för finansförvaltning, ekonomisk planering och uppföljning samt ger råd och stöd till förvaltningarna i ekonomiska frågor. I detta ingår att samordna kommunens arbete med budget, redovisning, uppföljning och bokslut. Ekonomikontoret tillhandahåller även finansiell service samt systemförvaltning till AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg.

Ekonomikontoret svarar för utbildning och information kring upphandlingsfrågor, handlägger kommunövergripande upphandlingar samt bistår förvaltningarna med enhetsspecifika upphandlingar.

Personalkontorets ansvarsområde omfattar att under kommunstyrelsen övergripande svara för och samordna personalpolitik, löne- och personaladministration samt förhandlingsverksamhet.

Personalkontoret handlägger avtals-, pensions- och försäkringsfrågor samt medbestämmande och samverkansfrågor. Hälsa, arbetsmiljö och jämställdhet är andra viktiga verksamhetsområden liksom övergripande personalplanering och personalekonomi.

Utvecklingskontoret svarar för beslutsstöd till kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunalråden vad gäller målstyrning, kvalitets- och uppföljningsfrågor, folkhälsofrågor, miljösamordning (Agenda 21), statistik, kollektivtrafik, säkerhetsfrågor, regionala frågor och internationaliseringsfrågor. Stöd ges också till kommunfullmäktiges demokrati-beredning.

IT-avdelningen samordnar kommunens IT-verksamhet samt svarar för driftsfrågor, strategier och utveckling.

Övergripande uppgifter är att ta fram gemensamt planeringsunderlag i form av översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram och statistik. Kontoret svarar för kommunens övergripande informationsverksamhet.

Näringslivskontoret ansvarar för övergripande utveckling och samordning av kommunens relationer

till det lokala och regionala näringslivet samt affärs- och handelsutveckling i kommunens centrum.

Andra ansvarsområden är varumärkesplattform och övergripande PR-strategi. Näringslivskontoret svarar för att utveckla kommunens förutsättningar att attrahera nya företagsetableringar.

Räddningstjänst/säkerhet

Kommunstyrelsen har ansvaret för säkerhetsfrågor och för arbetet enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LXO). Räddningstjänsten är organiserad i ett kommunalförbund tillsammans med Trollhättan, Mellerud och Färgelanda kommuner, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (Närf).

Kommunen har ansvar för att arbeta fram risk- och sårbarhetsanalyser. Kommunen har också ansvar för att samverka och samordna beredskapsarbetet med statliga myndigheter, landstinget, kyrkliga kommuner, samt organisationer och företag.

Utöver säkerhetsarbetet som beskrivits ovan ska säkerhetssamordnaren verka för systematiskt säkerhetsarbete i stort inom kommunen. Till sin hjälp har säkerhetssamordnaren en riskhanteringsgrupp som består av representanter från övriga förvaltningar samt Närf och AB Vänersborgsbostäder.

Kommunens försäkringsskydd handläggs av kommunkansliet. Till hjälp i försäkringsarbetet har kommunen en försäkringsmäklare.

Gymnasieverksamhet

Gymnasieverksamheten är fr.o.m. 2013 organiserad i ett kommunalförbund, Kunskapsförbundet Väst, tillsammans med Trollhättans Stad. Förbundet omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Kommunen ger ett årligt förbundsbidrag till verksamheterna.

2. Inriktningsmål

Kommunstyrelsen och dess underställda verksamheter arbetar inom de kungemensamma utvecklingsområdena och efter de inriktningsmål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan. Målen konkretiseras i förväntade resultat.

3. Förväntade resultat

Förväntade resultat – boende

- Kommunen ska vara väl rustad med planer för bostadsbyggandet.
- Förbättra marknadsföringen om Vänersborg som en attraktiv kommun att bo i.

Förväntade resultat – näringsliv

- Fler företag och arbetstillfällen.
- Ett förbättrat handelsindex.
- Tydlig förbättring av resultat i Svenskt Näringslivs kommunranking.

Förväntade resultat – utbildning

- Det internationella arbetet bidrar till kompetensutveckling i våra verksamheter.

Förväntade resultat - god ekonomisk hushållning - service, samverkan och effektivitet

- Bra informationsutbyte med nämnder och styrelser för helägda bolag.
- Förbättrade ekonomikunskaper hos kommunens chefer.
- Ökad E-handel och större andel helt elektroniska fakturor.
- Samtliga ansvarsenheter redovisar budgetöverskott.
- Effektivare arbetsprocesser ska utvecklas.
- Bemötande och tillgänglighet ska förbättras.
- Effektivare styrprocess.
- Förbättrade verktyg för medborgardialog.
- Förbättrat IT-stöd till förvaltningarna.
- Förbättrade kunskaper om säkerhet hos chefer och anställda.
- Ökad kompetens via det internationella arbetet.
- Förbättrade juridiska kunskaper hos chefer och anställda.
- Kortare väntetid till budget- och skuldrådgivning.
- Färre konsumentärenden genom förebyggande arbete.
- Förbättrad internkontroll.

Förväntade resultat – lokala miljömål

- Fortsatt minskning av energianvändningen i de egna lokalerna.
- Alla förslag till kommunstyrelsen har prövats ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Kommunens certifiering som Fairtrade City bibehålls.

Förväntade resultat – medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar

- Samtliga praktikplatser ska tillsättas.

Förväntade resultat – personalpolitiska mål

- Samtliga förvaltningar arbetar enligt strategin "Attraktiv arbetsgivare" för att trygga en långsiktig och god personalförsörjning.
- Kommunens chefer utövar ett medvetet och utvecklande ledarskap.
- Förbättrad hälsa bland medarbetarna genom tidiga insatser och kvalitetssäkrade arbetsmetoder.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 304 678 Tkr.

I budgetramen ingick ett sparkrav om 1 982 Tkr. Dessutom justerades ramen ned med 2 000 Tkr, då budget 2013 innehöll en tillfällig förstärkning av förfogandeanslaget med motsvarande belopp.

I anvisningarna förstärktes kommunstyrelsens budgetram med 500 Tkr för utveckling av Holmenområdet och 100 Tkr för hyreskostnader för brandstationer.

Budgetberedningen föreslår att 1 290 Tkr överförs från barn- och ungdomsnämnden till kommunstyrelsen. Det avser personalkostnader för sedan tidigare överflyttad IT-personal. Vidare förstärks budgeten för Aqua Blå med 200 Tkr och hyra brandstationer med ytterligare 500 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag till totalt 306 668 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	25,3	20,9	20,9
Personalkostnader	45,8	45,7	47,0
Omkostnader	111,8	281,2	278,4
Ränta	0,5	0,4	0,4
Avskrivning	1,4	1,8	1,8
Summa kostnader	159,5	329,1	327,6
Nettokostnader	134,2	308,2	306,7

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2014	Kostnad 2014	Netto 2014
Kommunstyrelse		17,7	17,7
Kommunledning	17,7	99,1	81,4
Räddningstjänst/säkerhet	3,3	35,1	31,9
Gymnasieverksamhet		157,7	157,7
Vuxenutbildning		18,0	18,0
Summa	20,9	327,6	306,7

4.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 4. Driftkostnaderna som följer av investeringarna beräknas rymmas inom befintlig budgetram.

Kulturnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Bibliotek och kultur

Nämndens övergripande mål för kulturen är att "I Vänersborgs kommun ska alla ha lika möjligheter att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter och uppleva sin livsmiljö som attraktiv, meningsfull och utvecklande". Detta beskriver på vilket sätt nämnden valt att förhålla sig till den kommunövergripande visionen.

I visionen står bl.a. att läsa: "En livaktig kultur-, och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare".

Nämnden har för att tydliggöra det övergripande målet särskilt pekat ut följande områden:

- Arbetet för att stimulera barn och ungdomar att läsa, att erbjuda dem upplevelser och ge dem möjlighet till eget skapande utmanar såväl bibliotek som konsthall och museum.
- Ett arbete med stöd i begreppet estetiska läroprocesser utmanar verksamheterna till fördjupning och fortsatt utveckling i nära samarbete med skolor, förskolor och musikskola kring kultur för barn och unga.
- Biblioteket, med filialer, ska utvecklas till en mångkulturell och tillgänglig mötesplats, där vänersborgarna inspireras och stimuleras till nya läsupplevelser, till kultur- och musikupplevelser och eget skapande. Arbetet med att utveckla och förankra biblioteket som lärocentrum fortsätter.
- Verksamheterna ska också sätta särskilt fokus på arbetet kring att nå nya grupper och öka antalet besökare.
- Konsthallens verksamhet ska vara en aktiv, stimulerande och nyskapande mötesplats för alla konstformer, där mångkulturen får stort utrymme.
- I nära samverkan med musik och ungdom och gymnasieskolan fortsätter arbetet kring kulturella mötesplatser för ungdomar.

Nyckeltal/jämförelsetal

Bibliotek och kultur	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
<u>Bibliotek</u>			
Utlånade böcker	185 143	210 000	200 000
Utlånade AV-media	77 565	79 000	75 000
Totalt utlån media	262 708	289 000	275 000
<u>Huvudbiblioteket</u>			
- antal besökande	163 792	175 000	180 000
Kultur			
Konsthall			
- antal besökande	8 353	10 000	10 000
Vänersborgs museum			
- antal besökande	15 943	14 000	15 000
Kulturaktiviteter			
yngre publik (4-16 år)			
- antal arrangemang	183	150	200
- antal deltagare	11 041	11 000	11 000
Antal större evenemang	31	35	35
(där kulturnämnden är delaktig)			

2. Inriktningsmål och förväntade resultat

2.1 Kultur och fritid

2.1.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

En livaktig kulturverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare. Utvecklingen av Vänersborg till Sveriges bästa musikkommun ska fortsätta.

Förväntade resultat

- Fler besökare är nöjda med bibliotekets utbud
- Fler mångkulturella aktiviteter för alla åldrar
- Ökat antal kulturella aktiviteter för äldre.

2.2 Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet

2.2.2 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet. Bemötande av invånare, företag och andra intressenter ska förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ska öka.

Förväntade resultat

- Konsthallens attraktivitet ska öka både för besökare och lokala konstnärer

2.4 Lokala miljömål

2.4.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Utsläppen av växthusgaser ska minskas genom minskad energianvändning i kommunens lokaler.

Förväntade resultat

- Alla nämndens verksamheter ska vara miljöcertifierade 2014

2.5 Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar

2.5.1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning.

Förväntade resultat

- Erbjuder praktikplatser

2.6 Ekonomiska mål – God ekonomisk hushållning

Nämnderna ska arbeta fram verksamhetspecifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.

Förväntade resultat

- Arbetssätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.
- Bemötandet av brukare förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ökar.
- Effektivt lokalutnyttjande
- Nämndens verksamheter och omfång ska anpassas till beslutad budgetnivå.
- En biblioteksplan och reviderad kulturplan ska arbetas fram som ett stöd för politiken och

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

Kulturnämnden beslutar att, förutom stycke 3 om ramanpassning och stycke 4.1 om ekonomiska resurser, godkänna förvaltningens budgetförslag 2014 till mål- och resursplan 2014-2016.

Vad beträffar stycke 3 och 4.1, ramanpassning och ekonomiska resurser, beslutar en enig kulturnämnd att istället anföra följande: Kulturnämnden är väl medveten om det sparkrav som föreligger men anser sig inte kunna genomföra de föreslagna besparingarna då detta skulle få allför stora konsekvenser för kulturen i Vänersborg.

Kulturnämnden anser sig inte kunna göra förändringar inom biblioteksverksamheten, utan vill avvakta den sedan tidigare beslutade biblioteksutredningen.

För att fortsättningsvis kunna stimulera föreningslivet föreslås att behålla föreningsbidragen på nuvarande nivå, då det fria kulturlivet bör stimuleras.

För att nämnden ska kunna följa befintliga avtal med Västarvet och Vänersborgs kommun behövs ett tillskott enligt tidigare ansökan. Detta avtal avser funktionsanpassning med ombyggnation och upprustning med hiss vid Vänersborgs museum enligt handlingsplan. Avtalet mellan Västarvet och kulturnämnden ger goda möjligheter att öka intresset och besöksfrekvens på Vänersborgs unika museum.

En ny tjänst på museet samt en funktionsanpassning av byggnaden enligt förslag skulle ge möjlighet för fler besökare och då framförallt skolelever till studiebesök på vårt unika museum.

Av nämndens totala budget avseende 2014 omfattar en större del medel som är bundna över en längre tid. En besparing om 2 % på hela budgetramen blir då särskilt kännbar.

Kulturnämnden har under de senaste åren med stor möda klarat sig från ekonomiskt underskott, och ej kunnat göra nödvändiga satsningar.

Kulturnämnden anholder med anledning av ovanstående att få behålla tidigare erhållen budgetram och ej bli ålagd besparing om 2 %.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 23 075 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 471 Tkr.

Kulturnämndens förslag:

Kulturnämnden begär att sparkravet om 471 Tkr återställs nämnden.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktiges fastställer kulturnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Kulturnämndens tillförs 471 Tkr.

Därmed fastställs kulturnämndens budgetram för 2014 till totalt 23 546 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	1,8	1,9	1,9
Personalkostnader	7,0	7,0	7,0
Omkostnader	18,1	18,2	18,1
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,3	0,3	0,3
Summa kostnader	25,4	25,5	25,4
Nettokostnader	23,6	23,6	23,5

4.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 5. Nedan kommenteras driftkostnadskonsekvenserna som följer av investeringarna:

Planerade investeringar avser modernisering av biblioteken samt arbetsmiljöåtgärder. En investering 2014 om 500 Tkr genererar 63 Tkr i driftskostnader. Finansiering av kapitaltjänstkostnader sker genom att tidigare års investeringar är slutbetalda.

Planerade åtgärder för Vänersborgs museum är ett led i framtagna strategisk utvecklingsplan för Vänersborgs museum. Planerad investering avser att öka tillgängligheten till Vänersborgs museum, främst genom investering i en hiss. En investering genererar 183 Tkr i driftskostnader. Finansiering är i dagsläget oklar, då en ansökan om bidrag kommer att göras hos Boverket innan investeringen påbörjas. Enligt gjord planering ska projektet starta i februari-mars 2014 och vara slutförd senast i december 2014.

Miljö- och hälsoskydds nämnden

1. Verksamhetsbeskrivning år 2014

Miljö- och hälsoskydds nämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnaden av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd och naturvård. Nämnden deltar också i det lokala miljömålsarbetet, både vad gäller planering och genomförande. Klimatfrämjande åtgärder och naturvårdsprojekt med beviljade bidrag är andra stora arbetsuppgifter. Kommunens vision framför att miljömål finns antagna och genomförda. Nämnden styr sin planering utifrån dessa.

För att gynna ett barnperspektiv i samhällsutvecklingen är det nämndens ambition att i kommande verksamhetsplaner och i varje tillämpligt ärende hålla sig till en strategi som främjar aspekterna

- bra närmiljöer för boende och skolor,
- frisk luft och minskad respiratorisk sjukdom och
- minskade kemiska och fysikaliska miljörisiker.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens insatser styrs även till stor del av inkommande ärenden, såsom anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser. I nämndens verksamhet ingår intensivt deltagande i kommunens utvecklingsarbete gällande översikts- och detaljplaner, strandskyddsdispenser, miljömålsarbete och naturvårdsinsatser.

Vänersborgs kommun har prioriterat fem fokusområden för kommunens samtliga nämnder. Dessa är ekonomi, styrning och ledning, miljö, service och bemötande samt attraktiv arbetsgivare. Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer genom nedanstående insatser att arbeta med de fem gemensamma fokusområdena.

2. Inriktningsmål

2.1 Av kommunfullmäktiges antagna miljömål 2009-2011 kommer miljö- och hälsoskydds nämnden särskilt att arbeta med nedanstående delmål

Miljömål 1.1 Energianvändningen ska ständigt minska.

Miljömål 2.1 För kvävedioxid ska halterna underskrida de nivåer som anges i antagna kommunala miljömål.

Miljömål 4.2 Hälsa- och miljöriskerna vid användning av kemiska ämnen ska fortlöpande minska.

Miljömål 4.3 Kunskapen om kommunens förorenade områden ska kontinuerligt öka.

Miljömål 7.1 Vattenkvaliteten med avseende på näringsämnen i sjöar och vattendragen som är påverkade av övergödning ska från år 2008 förbättras mot god vattenstatus med minst en tillståndsklass senast år 2015.

Miljömål 8.1 Alla ska ha tillgång till levande stränder och strandmiljöer utmed vattendragen, sjöar och Vänerkust med avseende på natur, kultur och friluftsliv.

Miljömål 9.1 Grundvatten ska skyddas från föroreningar och annan påverkan.

Miljömål 12.1 Tätortsnära skogsområden ska bevaras och utvecklas så att områdenas natur- och kulturvärden består.

Miljömål 15.1 Planeringen ska leda till att den bebyggda miljön utgör en god och hälsosam livsmiljö.

Miljömål 15.4 Senast år 2015 ska bullerskyddande åtgärder vidtas för bostadsfastigheter med högre bullernivåer än riktvärdet.

Miljömål 15.6 Radonhalten i alla bostäder ska år 2020 ska vara lägra än 200 Bq/m³.

Miljömål 16.1 Den biologiska mångfalden och den genetiska variationen ska säkerställas. Alla naturligt förekommande växt- och djurarter i kommunen ska ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd.

2.2 Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten: Budget i balans

2.3 Övrig verksamhet

Bemötande och service, Goda relationer till allmänheten, kommunala organ och andra myndigheter.

Livsmedelstillsyn, Genom nämndens regelbundna granskning av livsmedelsföretagen ökar kun-

skapen och redligheten i livsmedelshandlingen, vilket leder till säkra livsmedel och säkert dricksvatten.

3. Förväntade resultat

3.1 Miljömålsarbetet

Miljömål 1.1 Uppföljning har skett av miljö- och hälsoskyddsförvaltningens egen energiförbrukning.

Miljömål 2.1 Mätning av kvävedioxiderna i gaturum.

Miljömål 4.2 Tillsyn av användning, lagring och hantering av kemiska bekämpningsmedel har skett på lantbruk. Exponering och saluhållande av receptfria läkemedel sker på sådant sätt att risken för felaktig konsumtion minskar. Vattenskyddsområde för Göta Älv och Vänersborgsviken antaget 2014. Minst 20 tillsynsbesök inom detaljhandeln av kemiska produkter i enlighet med Kemikalieinspektionens projekt.

Miljömål 4.3 Kontroll har skett av nedlagda depnier och där det är möjligt har provtagning av eventuella utläckage skett.

Miljömål nr 7.1 Tillsyn av växtnäringstillförsel, skyddsåtgärder för minskad ytavrinning och urlakning av närsalter och gödsellagring har skett på lantbruk. Ca 100 enskilda avlopp har åtgärdats för att uppfylla gällande reningskrav. I enlighet med fyraårsplanen år 2012 -2015 sker förbättring av miljön i de vatten som inte når god ekologisk status.

Miljömål 8.1 Uppföljning av skötselinsatser utmed Lillån och Vassbotten.

Miljömål 9.1 Målet påverkas positivt av insatser för mål 7.1.

Miljömål 12.1 Naturvårdsinsatser utifrån reviderad skötselplan i Dalbobergens naturreservat.

Miljömål 15.1 Kommunens planarbete är granskat ur ett allsidigt miljöperspektiv. Vattenskyddsområde för Göta Älv och Vänersborgsviken antagen 2014. Blåplan antagen 2014.

Miljömål 15.4 Föreläggande om fönsteråtgärder till ägare av flerfamiljshus, där den ekvivalenta trafikbullernivån överstiger 65 dBA.

Miljömål 15.6 Vid utgången av 2014 ska samtliga fastigheter med flerfamiljshus vara radonkarterade.

Miljömål 16.1 Ökad kännedom om hotade arter inom kommunen genom inventeringar av fladdermöss.

3.2 Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten: Effektiv verksamhet

3.3 Övrig verksamhet

Bemötande och service

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet granskad i kommunens kundundersökningar.

Vattendirektivet

Förvaltningen arbetar tillsammans med tjänstemän från andra förvaltningar med att upprätta en Blåplan som ska vara färdig till 2015. Ett omfattande arbete pågår med att upprätta ett vattenskyddsområde för Vänersborgsviken och Göta Älv i samarbete med de kommuner som ligger längs med älven.

Livsmedelstillsyn

Granskning av kontrollområdena temperaturer, utbildning, säker hantering, rengöring samt HACCP görs i samtliga anläggningar, där kontroll planeras under innevarande år. Deltagande i Livsmedelsverkets Riksprojekt och Miljösamverkans regionprojekt.

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 5 613 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 115 Tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Nämnden hänvisar till ett särskilt ärende där en särskild taxa införs för tillsyn enligt lagen om animaliska biprodukter fr.o.m.2014. Ärendet behandlas vid sidan av budgetärendet.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs 115 Tkr.

Därmed fastställs miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram för 2014 till totalt 5 728 Tkr.

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	2,4	2,0	2,1
Personalkostnader	6,2	6,5	6,5
Omkostnader	1,4	1,2	1,3
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	7,6	7,7	7,8
Nettokostnader	5,2	5,7	5,7

Revision och Valnämnd

Revision

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Härvid ska revisorerna

- pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll är tillräcklig,
- följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

Revisorerna är sju till antalet och väljs av kommunfullmäktige. Till hjälp för sin verksamhet anlitar de utomstående fackrevisorer från Öhrlings PricewaterhouseCoopers.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 1 148 Tkr

I **anvisningarna** justerades revisionens budgetram ned med 23 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2014 i enlighet med **anvisningarna** till 1 148 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,3	0,4	0,4
Omkostnader	0,6	0,8	0,7
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,9	1,2	1,1
Nettokostnader	0,9	1,2	1,1

Valnämnd

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter (och tre ersättare). Nämnden svarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 1 105 Tkr

I **anvisningarna** justerades valnämndens budgetram upp med sammanlagt 692 Tkr. Då det under 2014 är val till Europaparlamentet, landstings- och kommunfullmäktige tillförs 700 Tkr som ett tillfälligt anslag. Besparingen minskar ramen med 8 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2014 i enlighet med **anvisningarna** till 1 105 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	0,0	0,0	0,4
Personalkostnader	0,0	0,4	1,2
Omkostnader	0,0	0,0	0,3
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,0	0,4	1,5
Nettokostnader	0,0	0,4	1,1

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

1.1 Nämnd och förvaltningsgemensamt

Samhällsbyggnadsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare och ansvarar för följande verksamheter:

- Förvaltningsledning för samhällsbyggnad
- Gatu- och väghållning
- Parkverksamhet
- Övrig verksamhet inom gatuenheten, enskild väghållning, bidrag m.m.
- Teknik- och trafikenhet
- Fastighetsförvaltning
- Städverksamhet
- Måltidsproduktion
- Tryckeri
- Verksamhetsvaktmästeri
- Reception
- Konferensservice
- Bilpool
- Renhållningsverk
- Vatten- och avloppsverk

Förvaltningsledningens uppgift är att leda förvaltningens verksamhet i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut och intentioner.

1.2 Gatuenheten

Gatu- och väghållning, parkverksamhet samt övrig verksamhet, såsom bidrag till enskild väghållning, underhåll av badplatser är verksamheter inom gatuenheten. Drift och underhåll av gator/vägar samt parker utförs av enheten.

Viss verksamhet, som inte direkt är gatu- eller parkunderhåll, sköts också av gatuenheten, exempelvis toaletter, torg, julgranar och flaggning. Enheten har även ansvar för båtplatser åt fritidsbåtar.

1.3 Teknik- och trafikenheten

Medverkan sker vid planarbete och vid genomförande av beslutade åtgärder. Enheten utreder, projekterar och kostnadsberäknar anläggningsarbeten för gator, VA-ledningar, gång- och cykelvägar, parker m.m., utför upphandling, byggledning och kontroll av anläggningsarbeten, belysningsfrågor, tillstånd och upplåtelse för ledningar i allmän mark samt upprättar ledningskartverk för VA.

Trafikärenden bereds inför politiska beslut. Dessutom utförs trafikmätningar samt inhämtande av grunddata om trafiken. Beslut fattas om vissa tillstånd samt dispenser. Vidare ansvaras för ärenden avseende disposition av allmän plats samt flyttning av fordon.

Parkeringsövervakning utförs av extern entreprenör.

1.4 Fastighetsenheten

Fastighetsenheten ansvarar för förvaltning av kommunens fastigheter, såsom skolor, dagis, fritids, särskilt boende och förvaltning. Dessa omfattar ett drygt hundratal fastigheter på tillsammans cirka 180 000 m². Därtill kommer kommunens idrotts/fritidsanläggningar innefattande Arena Vänerborg. Dessa utgör ytterligare ca 50 000 m².

Fastighetsenheten ansvarar vidare för bostadsanpassningsbidragen. Enheten utreder och beslutar om anpassningsbidrag i eget boende.

Köp och försäljning av hela eller delar av fastigheter ingår också i verksamheten samt tomtförsäljning.

1.5 Serviceenheten

Serviceenheten svarar för huvuddelen av kommunens städverksamhet inom skola, förskola och förvaltning. Det finns något över hundratalet städobjekt. Vidare handhar enheten teleservice, som omfattar reception och telefonväxel, samt uthyrning av lokaler. Vidare svarar enheten för kommuntryckeriet, kommunhusets cafeteria, administration av kommunhusets och socialförvaltningens bilpool samt huvuddelen av kommunens vaktmästerifunktion för skola och barnomsorg. Enheten finansieras i princip av intäkter från kunderna, ett ringa kommunbidrag finns för cafeteria och receptionen.

1.6 Kostenheten

Kostenheten svarar för måltidsproduktion och distribution till barnomsorg, grundskola, Kunskapsförbundet Väst och äldreomsorg. Verksamheten finansieras av intäkter från kunderna.

1.7 Renhållningsverket

Renhållningsverket, som är balansräkningsenhet, svarar för bortforsling av hushållsavfall, latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar. Insamling av återvinningsbart material sker främst vid återvinningsstationerna, som är utplacerade i kommunen. Detta görs på uppdrag av producenternas materialbolag.

1.8 VA-verket

Inom samhällsbyggnad är även VA-verket balansräkningsenhet. Verksamheten omfattar produktion och distribution av renvatten, d.v.s. att till abonnenterna leverera ett ur bakteriologisk och fysikalisk-kemisk synpunkt tillfredsställande renvatten till lägsta möjliga kostnad. Den omfattar även avledning och rening av avloppsvatten, d.v.s. att från abonnenterna avleda avloppsvatten och rena detta i den utsträckning myndigheterna fastställt till lägsta möjliga kostnad.

Drift och underhåll av vatten- och avloppsledningar utförs på entreprenad av gatuenheten.

2. Inriktningsmål, god ekonomisk hushållning

Regler om god ekonomisk hushållning återfinns i kommunallagen kap.8 § 1. "Kommuner och lands-ting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer".

Det som i förarbeten till ovanstående närmast kan appliceras på nämnderna handlar om system, rutiner samt en väl anpassad organisation. Som exempel nämns att vårda fastigheter och andra tillgångar väl. Man ska ha en god framförhållning i planering och ha en ändamålsenlig organisation. Samhällsbyggnad ser "god ekonomisk hushållning" som ett förhållningssätt som alltid ska finnas i åtanke.

Rent generellt finns det i kommunen ett antal dokument för att kunna styra verksamheterna och säkerställa processer för att bedriva dessa på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det finns reglementen, anvisningar, delegationsordningar, regler, riktlinjer, normer och policy. Dessutom förekommer ibland krav från statliga myndigheter samt att det även finns en lagstiftning som ska främja kostnadseffektivt arbetssätt och god kvalitet. Som exempel kan nämnas lagen om offentlig upphandling (LOU) samt livsmedelslagstiftningen.

2.1 Gatuenheten

Gatuenheten arbetar med ett kvalitetsledningssystem, som är uppbyggt enligt ISO 9001:2000.

Dokumentation/rutin för varje aktivitet i organisationen, som berör kvaliteten, ska upprättas och underhållas.

Gatu- och parkunderhåll ska ske på ett sådant sätt att kapitalförstöring undviks.

En flerårig plan för beläggningsunderhåll finns, så att åtgärder kan sättas in där behoven är som störst. Planen revideras kontinuerligt.

2.2 Teknik- och trafiknheten

Enhetens målsättning är att finna så bra mänskliga, tekniska, miljövänliga och ekonomiskt förmånliga lösningar som möjligt vid utformning av anläggningar. Tillgänglighet, framkomlighet ska prioriteras.

2.3 Fastighetsnheten

Kommunens reglerings- och saneringsfastigheter ska förvaltas så att de inte uppfattas som rivningsobjekt.

Byggnadsmetoder, material och utrustning ska väljas på sådant sätt, att minsta möjliga underhåll och driftkostnader erfordras.

Underhållsplaner med prioriteringsordning för åtgärder finns, så att resurser sätts in där behoven är som störst. Kontinuerlig uppdatering sker.

Kommunens skogar ska skötas, så att de är en tillgång för medborgarnas rekreation och friluftsliv. Skogen är certifierad enligt två koncept.

Utarrendering av jordbruksmark ska ske på marknadsmässiga villkor. Arrendatorer utses efter kompetens och lämplighet.

2.4 Kost- och serviceenheterna

Enheterna ska åt kommunens förvaltningar producera tjänster, som är konkurrenskraftiga i kvalitet och pris. Miljövänligare och effektivare städmetoder har införts. Bl.a. används s.k. ECO-maskiner, som städar med endast vatten.

2.5 Renhållningsverket

Renhållningsverkets målsättning för avfallshanteringen ska utgå från de nationella och övergripande mål som beslutats av riksdagen och som innebär att producenten ansvarar för det avfall som uppstår i verksamheten. Avfallets innehåll av miljöskadliga ämnen ska minska.

2.6 VA-verket

Vatten ska tillhandahållas abonnenterna med stor leveranssäkerhet och med jämn och hög kvalitet.

2.7 Boende/infrastruktur

Boende för alla, alternativa upplåtelseformer i sjö- nära, grönnära och/eller centrumnära områden är

antagna mål. Förutsättningen för att nå målen är ett bostadsförsörjningsprogram med antagna detaljplaner.

3. Förväntade resultat

3.1 Gatuenheten

Målsättningen är att kommuninvånarna ska uppfatta personalen som kompetent och pålitlig med stort miljö- och kvalitetstänkande.

3.2 Teknik- och trafikenheten

Staden, kommunen ska utvecklas med tanke på att det finns en önskan att invånarantalet ska öka. Det berör centrala parkeringsmöjligheter, bostäder samt verksamheter i övrigt.

3.3 Fastighetsenheten

Nya hyresgäster ska alltid avstå besittningsskyddet om fastigheten planeras för annan verksamhet inom fem år. Kommunen ska bygga och förvalta fastigheter för att tillgodose främst kommunens behov av lokaler.

Kommunens byggnader med tillhörande markanläggningar ska underhållas enligt upprättade planer för underhåll. Hyresgästen ska dock ha möjlighet att påverka omfattning och tidpunkt för det invändiga underhållet.

Skogsbruket ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbart och den biologiska mångfalden ska bevaras.

För att marktillgängligheten för kommunen ska vara hög, bör arrendeaftalen löpa på kort tid utifrån vad jordabalken medger.

3.4 Kost- och serviceenheterna

Enheterna ska vara intäktsfinansierade av respektive kunder.

3.5 Renhållningsverket

Återanvändning och återvinning av material ska öka. Teknik och system för en miljöriktig hantering och slutbehandling av avfallet ska utvecklas. En ny återvinningscentral planeras. Nya rutiner införs vid hämtning av hushållssopor. Det blir ytterligare ett sopkärl och ändrade hämtningsintervall.

Kommunen har en uppdaterad avfallsplan, som anger kommunens detaljmål.

3.6 VA-verket

Samtliga abonnenter ska ha ett friskt, ej missfärgat vatten enligt Livsmedelsverkets normer.

Underhållsarbeten ska ha utförts så att anläggningarnas livstidskostnad minimerats och ställda

krav från miljövårdande myndigheter och livsmedelsverk uppfyllts.

3.7 Boende/infrastruktur

I projektet VA längs Vänerkusten har etapp 2 A och 2 B färdigställts. Etapp 2 A innefattar vattenledningar och spillvattenledningar från Stigsberget i söder till Ekudden i norr. Etapp 2 B innefattar en överföringsledning för vatten från Vänersborg till Ekudden. En spillvattenledning från Vänersborg och 2500 meter norrut ingick också i etapp 2 B. Etapp 3 är anslutning av Forsane och Dykällan till det kommunala VA-nätet. Detta påbörjas under hösten 2013 och beräknas slutföras år 2014. Under 2014 påbörjas även arbetet med en tryckavloppsledning från Rörvik, Sannebo till Brälånda.

Under 2013 och 2014 finns tomter tillgängliga inom Holmängens verksamhetsområde. Under 2014 beräknas exploateringen av Holmenområdet skjuta fart med byggande av gator, dagvattenhantering, hantering av massor samt start av hamnarbete. Bostadsområdena Katrinedal norra och Öxnered norra beräknas påbörjas.

4. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

4.1 Gatuenheten

Kapitalkostnaderna utgör ett allt större problem, då deras andel av budgetramen ständigt ökar, bl.a. beroende av senare års nästan obefintliga ramuppräknningar och att det som skrivs av kostar mer att ersätta. Nya investeringar med ökad kapitalkostnad som följd minskar på intet sätt kostnaderna för redan befintliga anläggningar. Det finns ingen logik i att nya investeringar ska urholka utrymmet för drift av redan befintliga anläggningar. Belägningsunderhållet på det högtrafikerade vägnätet sker med intervall 15-20 år. Tioårsintervall är önskvärt för att bibehålla kapitalet. Det lågtrafikerade nätet bör läggas om efter 20-25 år. Här sker i stort sett inget underhåll.

4.2 Fastighetsenheten

För att kontinuerligt minska underhållsbehovet behöver fastighetsenheten ha ett årligt planerat underhåll i storleksordningen 15-20 Mkr. Under de senaste 6-7 åren finns det enstaka år då man nått upp till denna nivå, medan andra år har det varit avsevärt lägre. Liksom för gatuenheten har de senaste årens låga generella ramuppräknningar gjort att ökade mediakostnader har urholkat det som var tänkt som ökat underhåll. Snö och kyla gör också att mediakostnader kan variera på ett påtagligt sätt.

Ovan beskrivet underhåll inom gatuenheten och fastighetsenheten måste, jämfört med varje relevant standard, sägas ligga på en låg nivå.

4.3 Ramreduktion

Samhällsbyggnadsnämnden har ålagt ett reduceringskrav till ett belopp av 1 287 Tkr.

Projekteringsdelen inom teknik- och trafikenheten arbetar med projektering av investeringsprojekt och debiterar dessa projekt en timkostnad. Allt arbete ska inte debiteras investeringsprojekten. Det finns arbete av servicekaraktär som bör betalas med kommunbidrag. En anpassning av budgetramen föreslås ske för att tydligare motsvara detta förhållande. Följden blir då också att ett högre timpris debiteras mot investeringsvidan.

Inom fastighetsenheten finns vissa intäktsposter som i och för sig kan vara "svårbudgeterade", men att döma av 2012 års utfall torde några poster kunna höjas, såsom intäkter av tomtförsäljning, hamntäkter samt arrendeintäkter.

Vidare föreslås en viss minskning av budgeten avseende förvaltningsövergripande kostnader.

Reduceringskravet föreslås fördelas enligt följande: Fastighetsenheten 500 Tkr, teknik- och trafik 500 Tkr samt förvaltningsövergripande kostnader 287 Tkr.

Hur övriga nämnder hanterar sina reduceringskrav kan få konsekvenser för samhällsbyggnadsnämndens verksamheter, främst inom kost- och serviceenheterna.

4.4 Taxor

Renhållningstaxan ändras enligt renhållningsverkets förslag.

Avgifterna ändras för disposition av offentlig plats samt för torghandelstaxan i Vänersborgs kommun, enligt teknik- och trafikenheten.

Vid presidietts behandling av mål- och resursplan 2014 diskuterades frågan om en höjning av VA-taxan inför 2014 enligt VA-verket önskemål. Det noterades att det aviserats en kraftig höjning av deponeringsavgiften för slam, att konsumtionsavgifterna har varit lägre än förväntat samt att de omfattande investeringarna längs Vänerkusten kommer att öka kapitalkostnaderna. Det konstaterades dock att för förnärvarande är det svårt att säga hur mycket kapitalkostnaderna kommer att påverka år 2014 samt att VA-verket har en soliditet på ca 6 % (13,3 Mkr). Detta gör att presidiet föreslår ingen höjning av taxan inför år 2014 utan att frågan får tas upp till förnyad prövning inför år

5. Ekonomiska resurser

5.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 63 055 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 1 287 Tkr.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär 3 000 Tkr utöver ram som ett tillfälligt anslag under 2014 för att finansiera rivningen av Huvudnäs-skolans B-hus.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår justeringar av följande taxor:

- Avgifter för disposition av offentlig plats samt ändring av torghandelstaxan.
- Ändring av renhållningstaxan.

Budgetberedningen föreslår att samhällsbyggnadsnämndens budgetram tillfälligt utökas med 3 000 Tkr till rivningskostnaden av Huvudnässkolans B-hus.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Det tillfälliga anslaget, för rivning av Huvudnässkolans B-hus sänks från 3 000 Tkr till 1 500 Tkr.

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa samhällsbyggnadsnämndens förslag till justeringar av avgifter för disposition av offentlig plats samt ändring av torghandelstaxan.

Därmed fastställs samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2014 till totalt 64 555 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2012	2013	2014
Summa intäkter	258,1	230,3	228,9
Personalkostnader	91,9	97,6	97,6
Omkostnader	156,9	124,8	125,9
Ränta	29,9	28,0	24,9
Avskrivning	43,8	45,1	45,1
Summa kostnader	322,5	295,5	293,5
Nettokostnader	64,4	65,2	64,6

Samhällsbyggnadsnämnden

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2012	2013	2014
Summa intäkter	27,2	27,5	27,3
Personalkostnader	7,2	6,7	6,7
Omkostnader	19,0	19,3	19,1
Ränta	0,2	0,2	0,2
Avskrivning	0,9	1,3	1,3
Summa kostnader	27,3	27,5	27,3
Nettokostnader	0,1	0,0	0,0

Taxefinansierad verksamhet VA-verk

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2012	2013	2014
Summa intäkter	43,7	43,4	42,0
Personalkostnader	8,6	9,5	9,8
Omkostnader	22,9	22,7	20,1
Ränta	3,7	4,0	4,4
Avskrivning	8,0	7,2	7,7
Summa kostnader	43,2	43,4	42,0
Nettokostnader	-0,5	0,0	0,0

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning	Intäkt	Kostnad	Netto
Mkr	2014	2014	2014
Nämnd/administration	0,2	5,3	5,1
Gator&vägar/park/teknik&trafik	9,5	58,7	49,2
Fastighetsenhet	117,8	126,8	9,0
Städ-, kost- o serviceenhet	101,4	102,7	1,3
S:a skattefinansierad verks.	228,9	293,5	64,6
Renhållningsverk	27,5	27,5	0,0
VA-verksamhet	42,0	42,0	0,0
S:a taxefinansierad verks.	69,5	69,5	0,0
Summa	298,4	363,0	64,6

5.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 6.

Investeringar som Resecentrum, Kulturaxeln, foajé till aulan samt Lindgården kommer att kräva driftkostnader från 2015 i sådan omfattning att samhällsbyggnadsnämnden måste få ramtillskott om detta ska kunna genomföras.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i fyra driftsavdelningar och leds av en förvaltningschef samt fyra avdelningschefer. Till stöd finns en administrativ avdelning samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska. Nämnden har utöver traditionell socialtjänst även uppgifter inom kommunens invandrar- och integrationsfrågor.

Vård och omsorg ansvarar för att ge äldre och andra i behov av stöd, vård och omsorg en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. I ansvaret ingår också förebyggande verksamhet och stöd till anhöriga. Varje människa ska få möjlighet att leva och verka i sin invanda miljö, under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem, i dagverksamhet samt i särskilt boende.

Individ- och familjeomsorgen ansvarar både för förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. Till verksamheten hör även vissa familjerättsliga uppgifter, samordningsansvar för det drogforebyggande arbetet och utskänkningstillstånd.

Omsorg om funktionshindrade ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges utifrån individuella behov och där brukaren har ett stort inflytande över insatsens utformning. Avdelningen ansvarar även för stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) till psykiskt funktionshindrade samt färdtjänst och riksfärdtjänst.

Arbetsmarknadsavdelningens insatser syftar till att ge personer som inte kommit in på eller som förlorat kontakten med arbetsmarknaden meningsfullt arbete, praktik eller utbildning samt erbjuda stöd som ger möjlighet till inträde på arbetsmarknaden.

Även personer med en svag ställning på arbetsmarknaden, t.ex. långvarigt arbetslösa, personer med funktions- eller arbetshinder av olika slag och personer med behov av skyddade anställningar, utgör målgrupp för arbetsmarknadsavdelningen. Insatserna är ett komplement till den statliga arbetsmarknadspolitiken.

Tabell 1: Jämförelsetal

	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Äldreboende, platser *1)	507	521	492
Korttidsplatser *2)	34	34	34
Betalningsdagar utskrivningsklara	287	217	362
Hemvård, timmar *3)	219 500	226 000	241 000
Antal besök biståndbed. dagv. SoL + Torpa Träffpunkt *4)	8 881	8 890	6 700
Antal beslut boende LSS/psyk.	159	158	164
Antal beslut personlig ass. FK	61	58	62
Antal beslut daglig verks. LSS	125	128	132
Personer m. beslut boendestöd	78	88	95
Vårddyggn HVB, barn/ungdom	3 085	2 500	3 200
Vårddyggn HVB, vuxna	2 705	1 500	2 700
Vårddyggn familjehem	19 247	17 600	21 500
Ekonomiskt bist., Mkr netto *5)	35,4	40,2	36,0
Antal hushåll ek. bistånd	855	955	860
OSA, lönebidrag m.fl. anställn. på arbetsmarknadsavd. (AMA)	105	85	104
Övriga deltagare, uppdrag AMA	817	600	785

Kommentar:

- *1) Äldreboende: Behov 2014 enligt befolkningsprognos är 526 platser. Om Gläntan avvecklas kvarstår 492 platser. Behov beräknas tillgodoseas, dock att väntetiden ökar.
- *2) Korttidsplatser: 3,5 platser disponeras av Trollhättans Stad.
- *3) Hemvårdstimmar beräknas öka om Gläntan avvecklas.
- *4) Dagverksamhet: Behov beräknat utifrån avveckling av Torpa Träffp.
- *5) Ekonomiskt bistånd: Förväntat överskott föreslås omfördelas till familjehem/HVB.

2. Mål och resultat

2.1 Kommungemensamma mål och resultat

De kommungemensamma utvecklingsområdena boende, ekonomi, service/samverkan/effektivitet, miljö, personal samt åtgärder för att minska arbetslöshet har brutits ned i nämndens resultat- och aktivitetsplan för 2012-2014.

Mål och förväntade resultat gäller samtliga verksamheter. Genom detta är ambitionen att socialnämnden bidrar till förverkligandet av kommunens vision och målsättningar. Resultatet av de i målen angivna insatserna redovisas och följs upp. Effekterna ska, förutom nyckeltal som speglar ekonomi och volym, även fokusera på brukarens upplevda förändring.

I kommunallagen anges att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fler-talet av målen är av betydelse för att uppnå detta. Det övergripande ekonomiska målet budgetbalans väger tungt för att god ekonomisk hushållning ska uppnås. Dock är det en sammanvägd bedömning av de nio målområdena som definierar god ekonomisk hushållning, d.v.s. mål som både ger verksamhetsresultat och visar insatta resurser.

För att uppnå god ekonomisk hushållning infördes ny resursfördelningsmodell för gruppbostäder LSS samt att nytt planerings- och mätsystem av tid och utförda insatser inom hemvård och boendestöd kommer att införas. Utvecklingsarbete pågår kring att förbättra system som beskriver resursåtgång och produktivitet på lägsta nivå, t.ex. kostnad per brukare, tydligare nyckeltal, fortsatt prioritering av tidiga och förebyggande insatser för att senarelägga mer omfattande (kostnadskrävande) insatser samt skapa förutsättningar för ungas och vuxnas egen försörjning.

Budgetbalans råder i flertalet verksamheter, förutom färdtjänst, personlig assistans och externa placeringar (LSS, familjehem och HVB). För dessa kostnader har socialnämnden mindre påverkans-möjlighet.

2.2 Målområden och förväntade resultat

2.2.1 Kvalitet/service/tillgänglighet/trygghet Inriktningsmål - Förväntade resultat

Societjänstens insatser är väl kända och tillgängliga för alla:

- *Ökad kunskap om societjänstens insatser*
- *Ökad tillgänglighet*

All kontakt med societjänsten inger förtroende och skapar trygghet:

- *Nöjda brukare*
- *Kommuninvånarna upplever sig respektfullt och tydligt bemötta*
- *Hög rättssäkerhet*
- *Ökad/utvecklad samverkan mellan förvaltningens avdelningar och externa samverkanspartners*

Insatserna präglas av god kvalitet:

- *Nöjda brukare – höjd måluppfyllelse kopplat till genomförandeplaner*
- *Minst genomsnittligt resultat nationella jämförelser*
- *Utvecklad omvärldsorientering*
- *Ökad användning av evidensbaserade metoder*

2.2.2 Integration

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Verksamheten ska präglas av mångfald:

- *Fler anställda med olika etnisk och språklig kompetens*

Skapa förutsättningar för en samhällsgemenskap som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla, oavsett bakgrund, kan vara delaktiga i/ medansvariga för:

- *Medborgare och brukare möts av personal med förståelse för och kunskap om deras kulturella och språkliga behov*
- *Ökad möjlighet för brukare att kommunicera med sin omgivning*
- *Minskat utanförskap*

2.2.3 Delaktighet

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Utvecklad information och dialog med medborgarna:

- *Det framgår tydligt i beslut och genomförandeplaner att individen är delaktig*
- *Ökat antal forum för brukardialog*

Insatser leder till ökad självständighet:

- *Ökad självständighet hos den enskilde*
- *Ökande andel av brukarna ges möjlighet att tolka, bearbeta och förmedla information*

2.2.4 Förebyggande/stöd

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Tidiga och förebyggande insatser prioriteras och utvecklas i syfte att förbättra/vidmakthålla egna förmågor och förhindra/senarelägga mer omfattande insatser:

- *Minska/senarelägga insatser*
- *Brukarens självständighet ökar*

Den enskildes möjligheter och förutsättningar att bo kvar i hemmet ska stärkas:

- *Minst 70 % av den möjliga tiden i hemvården ska utföras hos brukaren*
- *Färre barn och ungdomar får dygnsvård utanför hemmet*

Utökad stöd till frivilligorganisationer som komplement:

- *Antalet frivilliginsatser gentemot brukaren ökar*

Medverka till att skapa förutsättningar för ungas och vuxnas egen försörjning:

- *Genomsnittlig tid för uppbärande av ekonomiskt bistånd minskar*
- *Kostnad för ekonomiskt bistånd minskar*
- *Fler unga/vuxna i arbete, studier, sysselsättning*
- *Upplevd förbättrad livskvalitet*

2.2.5 Samverkan Vänersborg

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektivet och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet:

- Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare
- Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga
- Ökad skolnärvaro
- Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov
- Information och rådgivning finns lätt tillgänglig på hemsidan
- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar

2.2.6 Boende

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Alla har ett boende:

- Särskilda bostäder tillgodoser behoven
- Andelen fysiskt tillgängliga bostäder ökar
- Antalet hemlösa minskar

Boendet utformas utifrån olika individers behov:

- Fler bostäder är fullvärdiga

2.2.7 Ekonomi

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Socialnämndens verksamhet präglas av effektivt resursutnyttjande. Fullmäktiges beslut är överordnat och vid målkonflikt sätter ekonomiska ramar yttersta gränsen. Vid resursbrist prioriteras tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav:

- Budgetbalans
- Effektivt resursnyttjande
- Ökad användning av resursfördelningsmodeller i verksamheten

2.2.8 Miljö

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Organisationen präglas av hög miljömedvetenhet:

- Minskat antal körda mil
- Minskad energiförbrukning

2.2.9 Personal

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Kommungemensamma mål gäller: arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald, kompetensutveckling:

- Medvetet och tydligt ledarskap
- Medarbetare upplever sig delaktiga/har inflytande
- Minimera ofrivilliga pensionsavgångar relaterade till brister i arbetsmiljön
- Kompetensutveckling ökar
- Fler anställda har olika etnisk/språklig kompetens

2.2.10 Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar

Inriktningsmål - Förväntade resultat

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning:

- Unga erbjuds praktikplatser

3. Verksamhetsförändringar/ ramanpassning

3.1 Förvaltningsövergripande: verksamhetsförändringar och ramanpassning

3.1.1 Verksamhetsförändringar

Socialtjänstens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De faktorer som utöver lagar mest påverkar behovet av resurser är befolkningsutveckling, arbetsmarknad, avtal och överenskommelser med andra myndigheter.

Utöver lagstiftning har regering och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) under senare år tecknat en rad överenskommelser som med morot och piska ska få kommunerna att utveckla verksamheterna. I första hand gäller detta äldreomsorg, men under senare år även andra områden.

Dessa morötter i form av statsbidrag fordrar kostnadskrävande insatser, som initialt täcks av bidragen. På längre sikt förutsätts nya arbetsmetoder och rapporteringar implementeras i ordinarie verksamhet utan bidrag.

Socialstyrelsen har genom föreskrifter, råd och anvisningar i ökad utsträckning också sökt styra insatser i viss riktning, till vissa metoder och bemanning. En mycket utökad rapporteringsskyldighet inom alla områden kräver ökade personalinsatser. Ledningssystem för kvalitetsarbete kommer att implementeras under 2013 utifrån Socialstyrelsens föreskrifter.

Inom sjukvårdens område medför allt kortare vårdtider på sjukhus att den kommunala hemsjukvården möter nya patientkategorier med stora vårdbehov. Speciellt gäller detta rehabiliteringsinsatser. En rad avtal har tecknats med regionen på olika nivåer om samverkan, för att patienter inte ska uppleva vårdgivargränser. Ekonomiska förutsättningar för respektive huvudman sätter ändå gränser för hur samarbetet kan genomföras i praktiken.

Den tekniska utvecklingen, främst inom IT-området, ställer krav på investeringar i datorer och programvaror för lagstadgad dokumentation av vård- och behandlingsinsatser, men också personalrapportering. En utökad del av arbetstiden för flertalet personalkategorier ägnas åt registreringsarbete.

Tendensen är att efterfrågan på insatser skjuts upp i åren inom äldreomsorg och mot mindre vård i särskilt boende. Det gäller även inom socialpsykiatrin. Det innebär, att behov av stödinsatser i hemmet ökar, medan efterfrågan på mer personalkrävande boendelösningar minskar. Inom LSS-verksamhet (boende) är dock efterfrågan fortsatt hög.

Den höga arbetslösheten inom kommunen har under fem års tid medfört ständigt ökande kostnader för ekonomiskt bistånd. Vänersborg betalar ut betydligt mer försörjningsstöd än andra jämförbara kommuner. Det återverkar också på behovet av statliga och kommunala arbetsmarknadsinsatser. Under 2012 bröts trenden med ökade försörjningsstöds-kostnader, inte i första hand genom lägre arbetslöshet, utan genom arbetsmarknadsinsatser, bl.a. genom AMA samt striktare bedömning av behov av ekonomiskt bistånd. I kölvattnet av ekonomiskt kärva villkor för många familjer har också behovet av missbruksrelaterad institutionsvård både för vuxna och barn och ungdomar ökat, dock från en låg nivå.

3.1.2 Ekonomiska förutsättningar

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov 2014-2016 för kommunstyrelsens budgetberedning. Resursbehov 2014 utöver nuvarande ram är 12 Mkr. Beräkningar utgår från lag och författningskrav, avtal med andra huvudmän, lokala politiska mål och demografiska förändringar. För 2015 och 2016 tillkommer ytterligare behov framförallt kopplade till ombyggnad av särskilda boenden.

Tabell 2: Redovisat resursbehov ny verksamhet 2014

Utökat resursbehov ca 12 Mkr	2014
Hemvård/hemsjukvård	2,5
Biståndshandläggare VoO	0,5
Torpa dagcentral	1,0
Ankargatan 4 LSS-bostad	5,5
Tagelgatan 2 LSS-bostad	0,3
Specialboende IFO	2,0
Handläggare IFO	0,5

Utöver ökat resursbehov 2014 tillkommer obalanser i befintlig verksamhet, ca 10 Mkr, som delvis är relativt säkra, t.ex. underskott för färdtjänst. Annat är delvis mer osäkert och beror på volymutveckling inom t.ex. hemvård, personlig assistans och HVB- och familjehemsvård.

Kommunstyrelsens rambeslut 2013-03-06 innehöll inga ramtillskott för socialnämnden utan istället sparkrav på 10 Mkr. Ej heller erhöles kompensation för beräknad inflation om 1,5 %, vilket för nämndens del motsvarar ett sparkrav på knappt 3 Mkr.

För att få en budget i balans 2014 måste en rad kostnadsminskande eller intäktshöjande åtgärder vidtas. Förslag till åtgärder och konsekvensbeskrivningar presenteras per verksamhetsavdelning i följande avsnitt. Till socialnämnden presenteras även konsekvensbeskrivningar för varje förslag som bilagor till ärendet MRP 2014-2016. Beräkningar avser helårseffekt. Alla åtgärder får sannolikt inte helårseffekt 2014.

Tabell 3: Förslag besparingsåtgärder 2014

Förslag	2014
Tillfällig nedläggning Gläntans äldreboende	8,1
Avveckling av Kastanjevägens psykiatriboende	1,3
Minskat utbud korttidsbo/korttidstillsyn LSS	2,5
Taxehöjning trygghetslarm	0,35
Taxehöjning hemsjukvård	0,2
Taxehöjning färdtjänst	0,5
Taxehöjning kostavgift	0,4
Administrativt stöd/bemanningspooler	1,0
Summa, Mkr	14,35

Taxehöjning inom färdtjänst minskar förväntat underskott med ca 0,5 Mkr av totalt underskott på ca 2,0 Mkr. Föreslås även taxehöjning för kost samt neddragning av anslag för administrativt stöd inom förvaltningen.

Utöver dessa åtgärder föreslås att nämnden ges utökad budgetram för Ankargatan 5,5 Mkr, familjehemsvård (statsbidrag) 0,3 Mkr, anslag för jobbefrämjande åtgärder med 3 Mkr samt rätt att disponera anslag för ekonomiskt bistånd inom nämndens verksamhetsområde, även om kostnaderna ej uppgår till budgeterat belopp.

Utöver direkta budgetbesparingar föreslås även avveckling av verksamheten vid Torpa träffpunkt, då nuvarande finansiering genom statsbidrag upphör. Andra nya åtaganden som ska inrymmas i MRP 2014 är ombyggt akutboende (merkostnad 0,2 Mkr) och ökade hyresåtaganden för två ombyggda LSS-bostäder på Tagelgatan (merkostnad 2014 ca 0,3 Mkr), vilka får inrymmas i nämndens ram. Härutöver följs volymutveckling inom hemvård/hemsjukvård/HVB-placeringar samt ökade krav på administrativa resurser för att följa förändringar i lagstiftning.

3.1.3 Ramanpassning förvaltningsgemensamt

Förslag: En förvaltningsövergripande översyn av administrativt stöd (organisation och uppdrag) kommer att ske under året. Förändringar kommer att genomföras både som ett led i att effektivisera arbetet för att inrymma nya uppgifter och i kostnadsbesparande syfte kopplat till besparingskrav, 1 Mkr. Översynen kommer att fördjupas kring vissa uppdrag, såsom bemanningspoolerna.

Behov finns också av att skapa finansiellt utrymme för IT-kostnader. Under flera år har dessa kostnader ökat i takt med behov av fler datorer, införande av nya datasystem, såsom personalsystem, krav på brukardokumentation, mål- och kvalitetsuppföljning m.m.

Konsekvenser av ovanstående är svåra att överblicka i dagsläget. Stöd och service i administrativa frågor (ekonomi, personal, avgifter, administrativa uppgifter, utredningar m.m.) till brukare, chefer och

politiker är angeläget att behålla på en kvalitativt hög nivå. Om administrativa uppgifter överförs på verksamhetsnära personal ger detta indirekt konsekvenser för brukare.

3.2 Avdelningen vård och omsorg, verksamhetsförändringar och ramanpassning

3.2.1 Verksamhetsförändringar

Enligt kommunens befolkningsprognos ökar antalet äldre över 80 år, med ca 20 personer/år under den kommande fem-årsperioden. Åldersgruppen över 90 år, som är mest vårdbehövande, ökar med drygt 8-10 personer/år.

En åldrande befolkning behöver mer vård och omsorg. Den stora utmaningen är att strategiskt planera för fler människors behov av insatser och vilka insatser dessa personer önskar. Ökat omsorgsbehov ställer krav på insatser i ordinärt hem såväl som i särskilt boende.

I näraliggande kommuner ökade insatserna i eget boende under 2010-2011. I Vänersborg har hemvårds- och hemsjukvårdsinsatser ökat kraftigt de senaste sex månaderna. Detta ställer krav på omställning inom verksamheten och ett ramtillskott på ca 2,5 Mkr bedöms angeläget för 2014.

Personer som flyttar in i särskilda boenden är äldre, skörare och i behov av mer omfattande omsorg/vård. Den genomsnittliga åldern när man flyttar in i särskilt boende har från 2009 till 2012 ökat med två år (82 till 84 år). Troligt är att man kommer att leva kvar längre i eget boende innan behov av särskilt boende uppstår. Socialnämndens mål är också tydliga vad gäller möjligheten till kvarboende.

Verksamheten klarar väl av att verkställa beslut om särskilt boende inom lagstadgade tre månader, dock att vissa boenden ej är fullvärdiga. Ombyggnation av de två boendena som inte lever upp till kraven är fastställd i boendeplan. Utmaningen är att prognostisera för kommande boendebehov och vilken nivå på kvalitet avseende väntetid som är acceptabel i Vänersborg.

Den 1 januari 2014 träder beslutade föreskrifter in gällande personer med demenssjukdom i särskilt boende. Bestämmelserna omfattar allmänna råd och bindande föreskrifter för biståndshandläggning, uppföljning av beviljade insatser samt personalbemanning. Behov finns att utöka biståndsenheten med ytterligare handläggare 0,5 Mkr, för att klara utredning och uppföljning av personer med demenssjukdom. Personaltätheten i särskilda boenden behöver ses över för att leva upp till ställda krav. En höjning kan krävas motsvarande 3 Mkr.

Socialstyrelsen arbetar 2013 även fram föreskrifter för personer i särskilt boende oavsett biståndsbeslut.

Lag om parboende kan komma att ställa krav på bättre anpassade lägenheter och personalbemanning. Från november 2012 har en ny bestämmelse införts i socialtjänstlagen innebärande att den som har beviljats/beviljas bistånd i form av särskilt boende ska som skälig levnadsnivå få ha sin make/maka/sambo som medboende, om detta efter utredning bedöms skäligt. Bestämmelsen i socialtjänstförordningen kvarstår om att där båda, make/sambor eller registrerade partners, är i behov av särskilt boende, har de rätt att beredas plats i samma boende om de begär det. Med samma boende menas samma rum, lägenhet eller särskilt boende.

Fram t.o.m. 2013 har finansiering av Torpa Träffpunkt, dagverksamhet för äldre invandrare, skett via flyktingmedel 1 Mkr. Verksamheten har ingen finansiering 2014.

Ny upphandling avseende larmmottagare samt trygghetslarm kommer att ske under 2013.

3.2.2 Ramanpassning

Förslag: Avveckla Gläntans äldreboende i väntan på ombyggnation

Beskrivning

Enligt nuvarande boendeplan ska Gläntans respektive Solbackens äldreboende byggas om till fullvärdiga boenden och i samband med dessa byggnationer utökas med 14 respektive 15 platser. Ombyggnationerna är nödvändiga för att leva upp till kraven på hur ett särskilt boende ska vara utformat, samt möta kommande behov. Sedan boendeplanen genomfördes är tendensen att man är äldre när man flyttar in i särskilt boende samt att boendetiden har förändrats. Om den prognostiserade trenden avseende genomsnittlig ökad ålder fortsätter att öka vet vi inte, varför bedömning görs att boendeplanen i sin helhet kan behöva revideras för att på nytt prognostisera kommande behov av antal boendeplatser. Enligt den prognos förvaltningen arbetat fram under mars månad kvarstår behovet av att bygga om och ut Gläntan och Solbacken, dock bedöms detta kunna senareläggas till 2016/2017 som en konsekvens av det ekonomiska läget.

Konsekvenser

Verksamhet: Vid en avveckling av Gläntan får det konsekvenser inom andra verksamhetsområden, såsom ordinärt boende och servicehus. Detta med anledning av att personer som idag flyttar från servicehus till demensboende kommer att få bo kvar i servicehuset, alternativt i sitt ordinarie hem med förstärkta insatser av hemvård och hemsjukvård.

Längre väntetider samt ökade kostnader för utskrivningsklara beräknas också uppkomma.

Brukare: Vid en förändring av antalet boendeplatser kommer konsekvensen för dem som idag bor i Gläntans äldreboende att de får beredas plats vid annat boende med inriktning demens inom avdelningen. Hur en sådan förändring påverkar varje enskild individ är svårt att förutse.

Personal: En övertalighet kommer att uppstå. Delar av denna kommer att kunna lösas genom förstärkning i hemvård/hemsjukvård, genom anställning där det uppkommer vakanser. Förändringen kan dock leda till att personal behöver varslas om uppsägning.

Ekonomi: Besparingen på helår uppgår till cirka 8,1 Mkr.

Förslag: Avveckla Torpa Träffpunkt

Beskrivning

För Torpa Träffpunkt saknas finansiering 2014. Medel finns inte att omföra inom förvaltningens ram, varför verksamheten föreslås avvecklas.

Konsekvenser

Verksamhet: Det verksamheten erbjuder genom ökad mångfald, social samvaro, meningsfulla aktiviteter, samhällsinformation samt stöd i praktiska göromål och i kontakten med andra myndigheter och olika samhällsorgan kommer att bli svår att erbjuda i annan form inom vård och omsorg. Vid en avveckling av verksamheten kommer en ökad tyngd på anhöriga att uppstå liksom ökad belastning på hemvård södra.

Brukare: Konsekvensen för de enskilda brukarna blir ett ökat utanförskap, isolering och en avsaknad av en viktig länk till det svenska samhället.

Personal: Övertalighet kommer att uppstå inom vård och omsorg och de medarbetare som är verksam i verksamheten får beredas anställning där det uppstår vakanser, alternativt varslas om uppsägning.

Ekonomi: Kostnad för verksamheten uppgår till 0,9-1,0 Mkr. Medel för fortsatt drift efter 2013 saknas.

Förslag: Avvakta utökning av biståndshandläggare

Beskrivning

Utifrån de beslutade föreskrifterna gällande personer med demenssjukdom boende i särskilt boende görs bedömningen att en utökning inom biståndsenheten med en handläggare är angelägen. Planering pågår för hur biståndsenheten ska forma arbetet utifrån de nya riktlinjerna avseende utredning,

bedömning av hemtjänstinsatser i boendet jämte boendebeslut samt uppföljning av ärenden.

Konsekvenser

Budgetmedel saknas inom avdelningen/förvaltningens ram för att finansiera ytterligare en biståndshandläggare. Med anledning av detta kommer uppgifterna att förläggas på biståndsenheten såsom den är utformad idag.

3.3 Avdelningen omsorg om funktionshindrade, verksamhetsförändringar och ramanpassning

3.3.1 Verksamhetsförändringar

Antalet personer som får insatser enligt LSS ökade under 2012 med 3 %, vilket är en större ökning än de senaste åren. Den stora utmaningen i framtiden är att genom rätt insats och på rätt nivå minska skillnader i levnadsförhållanden. De insatser som kommer att krävas kan inte en kommun själv svara för utan, det kommer att behövas resurser från många olika aktörer.

Personer med behov av insats enligt LSS har rätt till vissa insatser och att också få dessa insatser verkställda inom rimlig tid. Alltför många personer med rätt till bostad med särskild service får vänta alltför länge. För den enskilde kan det uppstå mycket besvärliga situationer om väntetiden på en bostad blir orimligt lång.

För att tillgodose behovet av gruppboende, LSS, måste tillskott av sex nya platser ske under 2014. Här finns en planering för att bygga om en befintlig gruppboende på Ankargatan 4 och att driftsstart sker under första halvåret 2014. För att starta verksamheten behövs ett budgettillskott på 5,5 Mkr. Under 2015 behöver ytterligare sex platser tillskapas genom nybyggnation av en gruppboende. Till detta finns behov av ca 9 Mkr i investeringsmedel samt driftsmedel med 5,5 Mkr.

Den dagliga verksamheten har under de senaste åren utvecklats genom att fler personer erhåller externa platser hos olika arbetsgivare. Ett samarbete med Samordningsförbundet, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har genererat att ett flertal personer genomgår utbildning och praktik för eventuell anställning. Utvecklingen inom socialt företagande har varit gynnsam och förhoppningsvis kan fler personer beredas sysselsättning inom denna driftsform. Med dessa åtgärder planeras att framtida efterfrågan på daglig verksamhet ska klaras inom befintlig ram.

Inom socialpsykiatrin pågår ständiga förändringar. Verksamheterna är i hög grad beroende av vad som händer inom andra huvudmäns verksamhets-

områden. NU-sjukvården har under senare år avvecklat slutenplatser på NÅL samtidigt som man lagt ner sina externa behandlingshem. Dessa förändringar har haft sin utgångspunkt i att forskning pekat på att resultaten och återhämtningen hos personer med psykiska funktionsnedsättningar blir bättre om stöd sätts in i personernas normala miljöer.

I takt med denna förändring inom NU-sjukvården har den kommunala psykiatrin utökat sina särskilda boenden från 24 platser 2006 till 37 platser 2012. Under 2013 tillförs ytterligare fem platser, när Björkens psykiatriska avdelning startar. Dessa platser kommer att erbjudas äldre personer som bor på något av kommunens tre psykiatriboenden. Den utveckling som eftersträvas är inte att erbjuda fler boendeplatser och framförallt inte till yngre personer. Målet är att i stället utveckla boendestödet i ordinärt boende för att kunna ge ett mer kvalificerat stöd. För att klara denna förändring både kostnads- och kvalitetsmässigt är förslaget att minska boendeplatserna med tio platser. Det finns förutsättningar att göra detta efter tillskottet på fem platser på Björken.

3.3.2 Ramanpassning

Förslag: Reducering av korttidsboende

Korttidsboende enligt LSS bedrivs framför allt för barn, ungdom och unga vuxna. I takt med att antal gruppboendestäder och serviceboendestäder ökat har efterfrågan på korttidsplatser minskat. Detta gäller framförallt efterfrågan för vuxna personer. Huvuddelen av de som har rätt till bostad enligt LSS söker detta när man är mellan 20-25 år och då finns inte längre behovet av korttidsplats för målgruppen vuxna.

Korttidsboenden som erbjuds i Vänersborg finns på tre olika verksamheter, Klippan, Aspen och korttids Mariedal. Den utredning som genomförts och där en konsekvensbeskrivning biläggs MRP har haft som uppdrag att utreda konsekvenser om ett korttidsboende avvecklas och att framtida behov tillgodoses inom resterande två verksamheter. En avveckling av korttidsboende Mariedal innebär en besparing på 2,5 Mkr.

Beskrivning

Avveckling av korttids Mariedal

Personerna som idag har sitt korttidsboende på korttids Mariedal kommer att erbjudas plats på Aspen alternativt Klippans korttidsboende. I dag verkställer korttids Mariedal, Aspen och Klippan 265 boendedygn/månad. Vid reducering till två verksamheter kan dessa verkställa 300 dygn/månad.

Flytt av Klippans korttidstillsyn (fritids för ungdomar 13-21 år) till Ledsagningshuset

I dag verkställer Klippan både korttidsboendeplatser och korttidstillsynsplatser. Detta kommer inte längre att vara möjligt om Klippan ska vara öppet för korttidsboende sju dygn i veckan. Korttidstillsynen på Klippan behöver således byta lokaler till förslagsvis Ledsagningshuset, där lokalerna är anpassade efter ungdomars intressen och behov.

I flera andra kommuner är korttidstillsyn en integrerad verksamhet inom särskolan och gymnasiesärskolan. Frågan om liknande organisation inom Vänersborgs kommun bör utredas. Inom Kunskapsförbundet Väst bedrivs korttidstillsyn för Trollhättans elever i gymnasiesärskolan.

Införande av lägerverksamhet

För att barnen och ungdomarna ska få möjlighet att träffa kompisar med liknande intressen samt för att få ökad stimulans är ett förslag att anordna lägervistelse. På vilket sätt planeras utifrån gruppkonstellationer och efterfrågan.

Konsekvenser

En avveckling av korttids Mariedal innebär att gruppkonstellationerna för brukarna inte i samma utsträckning kan matchas utifrån intressen, önskemål och behov. Detta innebär även en minskad flexibilitet i verksamheten gentemot anhörigas önskemål av bokningar kring avlastning. En avveckling kommer att innebära att en verksamhetsledare och fyra habiliteringsassistenter blir övertaliga. Att flytta Klippans korttidstillsyn innebär att aktuella ungdomar byter lokal. Det innebär även att personalgruppen byter lokal.

En uppstart av lägerverksamhet innebär ökad flexibilitet vad gäller grupper och aktiviteter för deltagarna. Lägerverksamheten skulle innebära en kostnad som i dagsläget inte är utredd. Frekvensen och kostnaden är beroende på efterfrågan av insatsen.

Förslag: Reducering av platser inom socialpsykiatri

Personer som ansöker om bostad inom socialpsykiatri ska i möjligaste mån erbjudas boendestöd. Utvecklingen går mot eget boende, där andra kvalificerade insatser kan erbjudas. Förslaget är därför att flytta resurser från boendeplatser till att utveckla boendestödet och att boendestödet ges kompetens att arbeta mot olika målgrupper.

Det förslag som beskrivs nedan är en avveckling av 10 + 1 boendeplatser och där delar av frigjorda medel bl.a. överförs till utveckling av boendestöd, utökning av nattpersonal, utbildning och lokalanpassning. Resterande ca 1,3 Mkr blir en nettobesparing.

Beskrivning

Avveckling av boendet Kastanjevägen 41-43 som i dagsläget omfattar 10 + 1 lägenheter. Förslaget utgår från att avvecklingen kommer ske under en övergångsperiod på ca ett år. Tre personer från Kastanjevägen och fyra från Sjöbodsvägen kommer att flytta till nyöppnade Björken. Utav resterande åtta personer på Kastanjevägen kan två personer beredas boende på Sjöbodsvägen. Övriga sex personer kommer att bo kvar i sina lägenheter på Kastanjevägen. När annan ledig bostad finns görs en bedömning om var och om vem som har störst behov av att flytta.

De sex personer som under 2013 bor kvar på Kastanjevägen har även fortsättningsvis samma behov av insatser. Matdistribution och larm kan tillkomma.

Ekonomiskt innebär förslaget initialt en utgiftsbesparing motsvarande nettobudgeten för Kastanjevägen ca 3,4 Mkr. Därefter tillkommer kostnadsökningar för utökade tjänster på stödteamet, lokal-kostnader för gemensamhetsutrymmen samt övergångsvis outhyrda lägenheter under 2014. Nettobesparingen från 2014-01-01 blir därför ca 1,3 Mkr.

Konsekvenser

Mycket kortfattat blir några av de större konsekvenserna av förslaget följande. Verksamheten kommer att påverkas genom att:

- man får kostnader för obetalda hyror och gemensamhetsutrymmen under en övergångsperiod
- boendestöd förstärks
- inriktningen servicebostad försvinner från socialpsykiatrins insatser

Brukarna kommer att påverkas genom att:

- permanent personalstöd på boendet upphör
- brukare får stöd av fler anställda och därmed mindre kontinuitet
- förändring i boendet kan skapa oro under en övergångsperiod
- inriktning blir mer mot eget boende

Personal kommer att påverkas genom att:

- personalgrupp på stödteamet utökas
- övertalighet uppstår
- ökade/nya behov av kompetensutveckling genom utbildning/metod

Förslag: Förändringar inom personlig assistans

Beskrivning

Kostnadsbesparande förändringar har redan genomförts i och med att ersättningen till privata assistansanordnare från och med 2013 sänkts från 275 Kr/tim till 235 Kr/tim. Denna åtgärd beräknas minska prognostiserat underskott inom verksamhetsområdet personlig assistans LSS med ca 0,3 Mkr.

Under 2012 var ersättningen från Försäkringskassan 267 Kr/tim medan den faktiska kostnaden var 292 Kr/tim. Varje krona som den faktiska kostnaden kan minska innebär en besparing på 0,1 Mkr, beräknat på ca 100 000 tim. Målet för 2013 är att minska kostnaderna med fem Kr/tim genom att se till att fler personer ansöker om förhöjd ersättning hos Försäkringskassan samt att antalet vikariatimar minskar.

Konsekvenser

De föreslagna åtgärderna beräknas minska nettokostnaden och innebär ingen eller mycket liten konsekvens för brukare eller personal.

Förslag: Hemställa om utökad budgetram för Ankargatans gruppboende LSS 5,5 Mkr

Under 2012 beslutades om om- och utbyggnad av Ankargatans gruppboende 2 respektive 4. Detta var nödvändigt för att uppnå krav på fullvärdiga bostäder samt att kunna erbjuda fler bostäder. Genom detta beslut undveks sannolikt sanktionsavgifter som kan utdömas om ovanstående ej kan tillgodoses. Lagkrav på väntetid till LSS-bostad är tre månader. I Vänersborg är väntetiden drygt 20 månader. I samband med socialnämndens beslut initierades att ett resursbehov för om- och utbyggnad är nödvändigt, vilket skulle tas upp i mål- och resursplan för 2014-2016. Socialnämnden föreslår därmed kommunfullmäktige besluta om att utöka nämndens budgetram 2014 med 5,5 Mkr för Ankargatan 4.

3.4 Avdelningen individ- och familjeomsorg, verksamhetsförändringar och ramanpassning

3.4.1 Verksamhetsförändringar

En utökad budgetram för ekonomiskt bistånd erhöles inför 2013. Arbetslösheten är fortsatt hög och prognoserna närmaste åren ser ut som att arbetslösheten ligger kvar på ungefär samma nivå. Fortsatt metodarbete för att få ned kostnaderna för ekonomiskt bistånd fortsätter. Utökat och intensifierat samarbete med både Arbetsförmedling och Försäkringskassa är viktig insats i arbetet.

Arbetet med hemmaplanslösningar och evidensbaserade metoder pågår kontinuerligt för att möta alla olika behov kring barn/unga som finns. Verksamhetsbehoven kan sammanfattas genom barnets bästa, kompetens och evidensbaserat arbete, samverkan/samarbete. Alla dessa behov handlar om tid, d.v.s. mer tid för samtal med barn, mer tid för utbildning för att utföra ett kvalitativt arbete.

Riksdagen har beslutat om förändringar i socialtjänstlagen från 2013-01-01 för att stärka stöd och

skydd för barn och ungdomar som far illa och riskerar att fara illa. Trots idogt arbete på hemmaplan för vissa barn och ungdomar så illa att det inte finns någon annan lösning än placering på HVB eller familjehem. När denna insats beslutas är det ytterst viktigt att det sker en kontinuerlig och gedigen uppföljning av barnets/ungdomens utveckling.

Inom sektionen för missbruksstöd har det genomförts en översyn av befintliga verksamheter på hemmaplan. Utgångspunkten i översynen har varit att hitta evidensbaserade metoder för att arbeta mer behandlingsinriktat på hemmaplan i syfte att få ned antalet placeringar på HVB.

Utveckling och start av kategoriboenden bedöms som en viktig fråga om det ska vara möjligt att genomföra behandlingsinsatser fullt ut på hemmaplan. En boendeplan har tagits fram av socialförvaltningen och antagits av kommunfullmäktige. Det finns dock inget anslag för detta i kommunfullmäktiges beslut.

3.4.2 Ramanpassning

Förslag: Förslag till nytt akutboende

Beskrivning

Förslaget innebär rivning av det gamla akutboendet och nybyggnation av två moduler med möjlighet till sex separata rum samt gemensam toalett och dusch.

Konsekvenser

Enligt kalkylerat förslag från samhällsbyggnadsnämnden ökar boendekostnad inklusive kostnad för slitage med 0,2 Mkr/år. För att täcka den ökade kostnaden för akutboendet föreslås att nyttja prognostiserat överskott från ekonomiskt bistånd. Huset där verksamheten "Akutboendet Kyrkängens gård" bedrivs är idag i mycket dåligt skick och bedömningen görs att verksamheten måste avvecklas.

En avveckling av akutboendet kan innebära att människor kommer att helt sakna "tak över huvudet". En lösning kan vara att erbjuda vandrarhem, vilket inte är en lösning för alla, då vissa människor inte är välkomna till dessa boendeformer. Dessutom skulle det innebära en betydligt dyrare kostnad att erbjuda människor i behov av boende vandrarhem eller hotell.

Förslag: Utökning av handläggare inom familjehemsvård, barn/unga

Beskrivning

Utifrån fattade beslut av riksdag om ökade krav för att stärka stödet och skyddet för barn och ungdomar som far illa och riskerar att fara illa görs be-

dömningen att utökning av socialsekreterartjänst är nödvändig.

Konsekvenser

Budgetmedel saknas inom avdelningens ram för utökning av antalet tjänster. Med anledning av detta görs framställan om att få ta del av det statsbidrag som kommunerna tillförts för att stärka stöd och skydd för barn och unga. Ramökning föreslås fr.o.m. 2014 motsvarande höjningen av det kommunala skatteutjämningsbidraget på 0,3 Mkr (sju Kr/invånare) som är avsett att täcka ökade insatser inom familjehemsvården.

Förslag: Täckning för ökade kostnader för HVB och familjehem

Beskrivning

Kostnaderna för familjehem och institutionsplaceringar (HVB) både vad gäller barn/unga och vuxna prognostiseras visa underskott.

För att täcka de ökade kostnaderna för familjehem och HVB föreslås att prognostiserat överskott från ekonomiskt bistånd får nyttjas inom nämndens verksamhetsområde.

3.5 Avdelningen arbetsmarknad, verksamhetsförändringar och ramanpassning

3.5.1 Verksamhetsförändringar

Enligt Arbetsförmedlingens prognos kommer en ökning av antalet nyinträden på arbetsmarknaden att ske. Detta bidrar sannolikt till en stigande arbetslöshet. Ungdomsarbetslösheten i Vänersborg är bland de högsta i länet och riket. En grundläggande orsak är att många ungdomar har låg utbildningsnivå med grundskola som högsta slutförda utbildning. Andel ungdomar med psykisk ohälsa utgör en hög andel, vilket också kan vara en bidragande orsak.

Den stora utmaningen ligger i arbetet med att öka antalet ungdomar som fullgör sin utbildning och får ett slutbetyg från gymnasiet. Särskilda insatser behövs för dem som lämnar gymnasiet utan att slutföra sin utbildning och för dem som är långtidsarbetslösa och står långt från arbetsmarknaden.

Projekt Ungdomstorg upphör vid årsskiftet 2013/2014. Detta är en av orsakerna till ett ökat behov av insatser för personer med försörjningsstöd. Behovet av språkträningsplatser för personer som avslutat SFI-undervisningen och står till arbetsmarknadens förfogande förväntas öka. Detta kommer att ställa höga krav på anpassning av de praktiska verksamheterna inom arbetsmarknadsavdelningen och fördelningen av de personella resurserna inom enheten jobbtorg.

Kommunerna har ett informationsansvar för unga som inte har fyllt 20 år. I utredningen Ungdomar utanför gymnasieskolan – ett förtydligt ansvar för stat och kommun (SOU 2013:13) föreslås att kommunernas ansvar ska ändras från informationsansvar till aktivitetsansvar. Utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2014 och kan innebära behov av ökade resurser.

3.5.2 Ramanpassning

Det förväntas ett ökat behov av sysselsättningsplatser för fler deltagare som uppstår försörjningsstöd, unga med funktionshinder, språksvaga personer m.fl. Detta kan innebära behov av personal med särskild kompetens, motsvarande 1,0 tjänst.

Stor andel av arbetsmarknadsavdelningens verksamheter finansieras genom statliga medel. Att frigöra medel inom befintlig ram är därför svårt att genomföra.

För ungdomsinsatser föreslås: För 2012 och 2013 har kommunstyrelsen avsatt 2 Mkr för jobbefrämjande insatser för arbetslös ungdom att användas för att mildra effekterna av den höga ungdomsarbetslösheten. Dessutom beviljades under 2013 ytterligare 1 Mkr för införande av ungdomsanställningar och med möjlighet att i samband med budgetöverläggningar begära motsvarande för år 2014.

Ungdomsarbetslösheten beräknas vara fortsatt hög under ett antal år framåt och för att få en mer långsiktighet i arbetet med att medverka till att minska ungdomsarbetslösheten, föreslår socialnämnden kommunfullmäktige att besluta om att kommunstyrelsens anslag om 3 Mkr för jobbefrämjande åtgärder för ungdomar överförs till socialnämnden 2014. Det är för att öka möjligheter till långsiktig planering och effektiv handläggning.

3.6 Taxeförändringar

3.6.1 Förslag: Trygghetslarm – höjd avgift

Beskrivning

Enligt de avgiftsregler och tillämpningsanvisningar som gäller i Vänersborg kommun tas avgift ut för trygghetslarm på 200 Kr/månad. Antal personer som har beslut om trygghetslarm är ca 780 personer. Ca 390 personer erlägger full avgift. Förslag till ny avgift är 100 Kr mer, d.v.s. 300 Kr/månad.

Konsekvenser

Avgiftshöjning med 100 Kr beräknas öka intäkterna med ca 0,4 Mkr. Hänsyn har tagits till att fler personer kommer att få beslut om avgiftskorrigerings.

3.6.2 Förslag: Hemsjukvård – höjd avgift

Beskrivning

Enligt de avgiftsregler och tillämpningsanvisningar som gäller i Vänersborg kommun tas avgift ut för hemsjukvård på 200 Kr/mån. Antal personer som har beslut om hemsjukvård är ca 370 personer. Ca 170 personer erlägger full avgift. Förslag till ny avgift är 100 Kr mer, d.v.s. 300 kr/månad.

Konsekvenser

Avgiftshöjning med 100 Kr beräknas öka intäkterna med ca 0,2 Mkr. Hänsyn har tagits till att fler personer kommer att få beslut om avgiftskorrigerings.

3.6.3 Förslag: Färdtjänst, höjning av egenavgift samt översyn reseområde

Färdtjänsten har under ett flertal år gått med underskott i storleksordningen 1,8 Mkr till 2,5 Mkr beroende på för låg budget. För att nå budgetbalans kan en höjning av egenavgiften ske och/eller att reseområdet för färdtjänst ändras.

För att nå balans bedöms behov av höjning av egenavgiften motsvarande 83 %, vilket innebär att en enkelresa inom tätorten kommer att kosta 88 Kr. I MRP föreslås en höjning av egenavgiften med 25 %, vilket innebär att en enkelresa inom tätorten kommer att kosta 60 kr.

Konsekvenser

En taxehöjning med 25 % får naturligtvis stora konsekvenser för den enskilde som har behov av färdtjänst för att komma ut på olika aktiviteter och för socialt umgänge. Beräkningen grundar sig på att resandet sjunker med 5 % för varje höjning med 10 Kr.

En sådan kraftig höjning av egenavgiften som föreslås innebär troligtvis också konsekvenser på sättet att resa, genom att de som kan klara en del av sitt resebehov med allmänna kommunikationer i större utsträckning skulle använda sig av det. Attityden till att använda kollektivtrafiken i stället för färdtjänst kan också komma att förändras.

En annan kostnadsbesparande åtgärd är att ändra i reglementet för färdtjänstens reseområde och begränsa detta till Vänersborgs kommun och närliggande kommuner i stället för hela Västra Götaland som gäller i dag. Konsekvenser av en sådan förändring kräver en djupare analys för att bedöma hur detta påverkar resandet.

3.6.4 Förslag: Kostavgift – höjd avgift

Beskrivning

Enligt de avgiftsregler och tillämpningsanvisningar som gäller i Vänersborg kommun tas avgift ut för kost i särskilt boende äldreomsorg (2 932 Kr/mån), för matdistribution eget boende (1 329 Kr/månad), samt kostavgifter i övrigt för olika typer av måltider.

Inom omsorg om funktionshindrade är kostavgiften 2 777 Kr/månad.

Föreslås att samtliga kostavgifter höjs med 2,5 % utöver indexuppräknings.

Konsekvenser

Avgiftshöjning med 2,5 % beräknas öka intäkterna med ca 0,4 Mkr. Hänsyn har tagits till att fler personer kommer att få beslut om korrigerings av vårdavgift.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 739 535 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 9 991 Tkr

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär 5 500 Tkr i utökad budgetram för ökade driftkostnader för ombyggnad av gruppboenden Ankargatan 4.

Nämnden begär 259 Tkr i utökad budgetram för ökade insatser inom familjehemsvården. Dessa tillfördes nämnden under 2013.

Nämnden föreslår att anslag för ekonomiskt bistånd får disponeras inom nämndens verksamhetsområde, även om kostnaderna ej uppgår till budgeterat belopp.

Socialnämnden föreslår att kommunstyrelsens anslag om sammanlagt 3 000 Tkr för jobbförmedling åtgärder för ungdomar överförs till socialnämnden som ramhöjande anslag för att möjliggöra en mer långsiktig planering av medlens användning.

Socialnämnden föreslår följande taxejusterings:

- Taxan för trygghetslarm höjs med 100 Kr till 300 Kr/månad.
- Taxan för hemsjukvård höjs med 100 Kr till 300 Kr/månad, för fler än ett besök.
- Egenavgiften för färdtjänstresor höjs med 25 %, vilket innebär att en enkelresa inom kommunen kommer att kosta 60 Kr (f.n. 48 Kr).
- Taxan för kostavgifter höjs med 2,5 % utöver indexuppräknings.

Budgetberedningen föreslår att socialnämnden tillförs 5 500 Tkr i utökad budgetram för ökade kostnader av drift och ombyggnad av gruppboenden Ankargatan 4.

Nämndens budgetram utökas också med 259 Tkr för ökade insatser inom familjehemsvården.

Kommunfullmäktiges beslut i mål- och resursplan 2013 kring ekonomiskt bistånd gäller även

fortsättningsvis. Det innebär att anslaget till ekonomiskt bistånd är riktat och får inte användas till annat.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justeringar:

Socialnämnden tillförs 650 Tkr till Torpa träffpunkt. Nämnden tillförs 100 Tkr till drogförebyggande verksamhet.

Socialnämndens taxor höjs inte. Nämndens budgetram utökas med 500 Tkr för färdtjänsttaxan, 200 Tkr för hemtjänsttaxan, 350 Tkr för trygghetslarm och 400 Tkr för kostavgifter.

Äldreboendet Gläntan stängs tillsvidare.

Därmed fastställs socialnämndens budgetram för 2014 till totalt 747 494 Tkr.

Tabell 4: Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	257,2	234,1	232,7
Personalkostnader	599,1	617,6	613,0
Omkostnader	381,8	362,1	362,4
Ränta	0,9	1,0	0,9
Avskrivning	4,2	3,8	3,8
Summa kostnader	986,0	984,5	980,1
Nettokostnader	728,8	750,4	747,5

Tabell 5: Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2014	Kostnad 2014	Netto 2014
Nämnd/administration	0,1	19,8	19,7
Vård och omsorg	154,5	555,2	400,7
Individ- och familjeomsorg	7,8	126,0	118,2
Omsorg om funktionshindrade	50,6	247,9	197,3
Arbetsmarknadsavdelningen	21,1	32,7	11,6
Summa	234,1	981,6	747,5

4.2 Investeringsbudget

Planerade investeringar återfinns i Del III sidan 9. Nedan kommenteras driftkostnadskonsekvenserna som följer av investeringarna:

Beräknad driftkostnad om 0,3 Mkr, som följer av tillägget för fastighetsinvesteringen i Tagelgatan 2, får inrymmas inom befintlig budgetram/genom sparåtgärder.

För Ankargatan 4 begär socialförvaltningen en utökad driftbudget (lokaler, personal m.m.) med 5,5 Mkr fr.o.m. 2014.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Det är kommunfullmäktige som väljer vilken organisationsform som är mest lämplig för den egna kommunen. I Vänersborgs kommun finns en överförmyndarnämnd bestående av tre ledamöter och tre ersättare. Ledamöterna och ersättarna väljs för fyra år. Till sin hjälp har nämnden två heltidsarbetande tjänstemän samt, under en begränsad tid av året, timanställda årsräkningsgranskare.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Nämndens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Genom sin tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Till den allra största delen ägnar sig överförmyndarnämnden åt myndighetsutövning. Med myndighetsutövning menas beslut och åtgärder från det allmännas sida, vilka är ett uttryck för samhällets rätt att utöva makt över medborgarna. Denna rättighet måste alltid grunda sig på lag eller annan författning.

Det finns en mängd lagar och bestämmelser som styr överförmyndarnämndens verksamhet. De viktigaste bestämmelserna om hur överförmyndarnämnden ska utöva sin tillsyn finns i föräldrabalken. Övriga lagar nämnden genom sin verksamhet använder sig och är styrda av, är bland annat förmyndarskapsförordningen, kommunallagen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen, skadeståndslagen, äktenskapsbalken, sambolagen, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning samt lag om god man för ensamkommande barn.

För att staten ska kunna kontrollera att överförmyndarnämnden följer alla dessa bestäm-

melser har Länsstyrelsen till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet. Likaså kan Justitieombudsmannen och Justitiekanslern granska om överförmyndarnämnden uppfyller de lagstadgade kraven på myndighetsutövningen och därmed också att rättssäkerheten för den enskilde tillgodoses.

Vänersborgs överförmyndarnämnd hade vid årsskiftet 2012-2013 totalt 766 inskrivna ärenden. Av dessa avsåg 553 godmanskap, 94 förvaltarskap samt 119 förmyndarskap. Detta kan jämföras med tidigare årsskiftets totala antal ärenden:

2011-2012	709 st
2010-2011	654 st
2009-2010	595 st
2008-2009	563 st
2007-2008	525 st
2006-2007	505 st
2005-2006	473 st

2. Omständigheter och omvärldsförändringar som påverkar överförmyndarnämndens budget

2.1 Ökande behov av ställföreträdare

Som i de flesta kommuner ökar antalet äldre kommuninvånare och således även den åldersgrupp, som har störst behov av hjälpinsatser i form av ställföreträdarskap.

Även bland yngre ökar behovet, då allt fler med olika former av funktionsnedsättningar har svårt att klara det allt mer komplicerade samhället. Ofta är det svårt att rekrytera ställföreträdare till dessa ärenden, eftersom det vanligtvis krävs mycket omfattande insatser av ställföreträdaren.

Ställföreträdare i ärenden gällande ensamkommande barn behöver ha specialkunskaper med tanke på regelverket och barnens utsatta läge. Behov finns därför av särskild utbildning för dessa ställföreträdare.

Den ökande ärendemängden och de allt mer komplicerade ärendena ställer högre krav på såväl överförmyndarnämndens tillgänglighet som personalstyrka och kompetens.

2.2 Arvoden till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare

Ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet. En förutsättning är att huvudmannen har inkomster som överstiger 2,65 gånger basbeloppet eller tillgångar som överstiger två gånger basbeloppet. I annat fall får kommunen stå för arvodet.

Trenden pekar mot ett större antal huvudmän som har små eller inga tillgångar och som har inkomster under 2,65 gånger basbeloppet, vilket gör att fler arvoden till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare måste inrymmas i överförmyndarnämndens budget.

2.3 Omvärldsförändringar på grund av ny-tillkomna lagändringar

Senare års förändrade lagstiftning har påverkat överförmyndarnämndens arbete inom flera områden.

Förändringarna innebär främst att fler arbetsuppgifter tillkommer inom nämndens verksamhetsområde, men förändringen innebär också ett ökat krav på kompetens inom olika specialområden.

Kraven på gode män och förvaltare ökar i det alltmer komplexa samhället.

Det är därför av yttersta vikt för kvaliteten i verksamheten att handläggarna och ställföreträdarna håller sig uppdaterade och får adekvat kompetensförsörjning både vad gäller utbildning och litteratur.

Det finns ett lagförslag som innebär att det kan bli kommunernas skyldighet att utbilda gode män och förvaltare. Det finns även förslag om att utredningsansvaret övergår från Tingsrätten till överförmyndarverksamheten.

På grund av ökade arvodeskostnader, vilka kommunen inte kan påverka, kan inte nämnden påföras någon besparing utan att detta får stora kvalitetsmässiga och lagstridiga konsekvenser.

3. Inriktningsmål

Överförmyndarnämnden arbetar inom de kommungemensamma utvecklingsområdena och efter de inriktningsmål som fastställs genom kommunfullmäktighets beslut om mål- och resursplan. Målen konkretiseras i förväntade resultat.

4. Förväntade resultat

Förväntade resultat – serviceskyldighet, samverkan och effektivitet

- Kunskapen hos ställföreträdare vad gäller årsräkningar ska öka
- Fler gode män ska rekryteras

5. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 2 831 Tkr. I budgetramen ingick ett sparkrav om 58 Tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämnden begär att sparkravet om 58 Tkr återställs nämnden. Nämnden begär ytterligare 300 Tkr för ökade kostnader på grund av en större ärendemängd både vad gäller antal och svårighetsgrad.

Budgetberedningen föreslår att överförmyndarnämndens budgetram utökas med 300 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2014 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag med följande justering:

Överförmyndarnämnden tillförs 58 Tkr.

Därmed fastställs överförmyndarnämndens budgetram för 2014 till totalt 3 189 Tkr.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	2,6	2,6	2,8
Omkostnader	0,3	0,3	0,4
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	2,9	2,9	3,2
Nettokostnader	2,9	2,9	3,2

Investerings- och exploateringsplan

Sammanfattning, Mkr	2014	2015	2016	S:a
TOTALT KOMMUNEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	158,9	155,5	196,5	510,9
Nettoinvestering	158,9	155,5	196,5	510,9

Total snittutgift, netto under perioden 2014-2016:	170,3 Mkr
---	------------------

FÖRDELNING PER NÄMND:

Barn- och ungdomsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	7,0	7,0	7,0	21,0
Nettoinvestering	7,0	7,0	7,0	21,0

Byggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	1,0	1,0	1,0	3,0
Nettoinvestering	1,0	1,0	1,0	3,0

Kommunstyrelsen

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,3	4,3	2,3	8,9
Nettoinvestering	2,3	4,3	2,3	8,9

Kulturnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,5	0,3	0,3	1,1
Nettoinvestering	0,5	0,3	0,3	1,1

Samhällsbyggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	143,1	137,7	180,8	461,6
Nettoinvestering	143,1	137,7	180,8	461,6
varav fastighetsinvesteringar	76,4	53,4	91,5	221,3
varav exploateringsbudget	6,0	10,0	5,0	21,0

Socialnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	5,0	5,2	5,1	15,3
Nettoinvestering	5,0	5,2	5,1	15,3

Barn- och ungdomsnämnden

Verksamhet/Projekt	2014	2015	2016	S:a
Barn- och ungdomsförvaltningen				
Utgifter Inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
Barnomsorg, Grundskola				
Utgifter Datainvesteringar	3,0	3,0	3,0	9,0
Arena och Fritid				
Utgifter Inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
SUMMA BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
<u>Utgifter</u>	<u>7,0</u>	<u>7,0</u>	<u>7,0</u>	<u>21,0</u>
Netto	7,0	7,0	7,0	21,0

Investering i inventarier avser arbetsmiljöåtgärder

Datainvesteringar avser It-teknik.

Finansiering sker via redan gjord avskrivning från tidigare år.

Byggnadsnämnden

<u>Verksamhet/Projekt</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>S:a</u>
Utgifter Inventarier och datasystem	1,0	1,0	1,0	3,0
SUMMA BYGGNADSNÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
<u>Utgifter</u>	<u>1,0</u>	<u>1,0</u>	<u>1,0</u>	<u>3,0</u>
Netto	1,0	1,0	1,0	3,0

Kommunstyrelsen

Verksamhet/Projekt		2014	2015	2016	S:a
Kommunledningskontoret					
Utgifter	Inventarier	0,3	0,3	0,3	0,9
	Datanätutbyggnad	2,0	2,0	2,0	6,0
	Ärendehanteringssystem		2,0		2,0
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	2,3	4,3	2,3	8,9
	Netto	2,3	4,3	2,3	8,9

Kulturnämnden

Verksamhet/Projekt	2014	2015	2016	S:a
Utgifter Inventarier	0,5	0,3	0,3	1,1
SUMMA KULTURNÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,5	0,3	0,3	1,1
Netto	0,5	0,3	0,3	1,1

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt		2014	2015	2016	S:a
Gator och vägar					
Utgifter	<u>Gator och vägar</u>	8,0	8,0	8,0	24,0
S:a Utgiftsram Gator och vägar		8,0	8,0	8,0	24,0
Kollektivtrafikåtgärder					
Utgifter	Resecentrum Utredning pågår om utformning. Beräknad totalkostnad 50 Mkr varav 50% i statsbidrag.		5,0		5,0
S:a Utgifter		0,0	5,0	0,0	5,0
Centrumutveckling					
Utgifter	Smärre åtgärder, ej spec Nya cykelställ, stensättningar, m.m.	1,0	1,0	1,0	3,0
	Edsgatan/Sundsgatan Ombyggnad av gågatedelen I samarbete med näringsliv o fastighetsägare arbetet kommer i första hand bedrivs maj-nov	1,0			1,0
	Kulturaxeln Byggstart april 2013 Arbete som ska pågå kontinuerligt under flera år	2,0	3,0	4,0	9,0
	Holmängen gc-tunnel under järnväg Under förutsättning att trafikverket gör ett tågstopp under 2014 för byggnationen			11,0	11,0
S:a Utgifter		4,0	4,0	16,0	24,0
Cykelbefrämjande åtgärder					
Utgifter	<u>Cykelvägar</u>	5,0	5,0	5,0	15,0
S:a Utgiftsram Cykelbefrämjande åtgärder		5,0	5,0	5,0	15,0
Parkverksamhet					
Utgifter	Grönytor, lekplatser, parker m.m, ej spec	0,5	0,5	0,5	1,5
	<u>Tillgänglighetsanpassning lekplatser</u>	0,6	0,6	0,6	1,8
S:a Utgifter		1,1	1,1	1,1	3,3

Investerings- och exploateringsplan

Verksamhet/Projekt	2014	2015	2016	S:a
Fastighetsenheten				
Utgifter Birger Sjöberggymnasiet				
Eftektivare värmeåtervinning	1,4	1,4		2,8
Åtgärder för flytt av Onsöenheten till BSG	10,0			10,0
Barnomsorg, Grundskola				
Förskolor / Strukturell översyn	25,0			25,0
Tidplan maj 2014 - juni 2015				
Energi och ventilation	5,0	5,0	5,0	15,0
Fritidsfastigheter				
Idrottsanläggningar	12,0	12,0	12,0	36,0
Ursand	4,0	4,0		8,0
Socialförvaltningen				
Tagelgatan 2, tilläggsanslag utöver 4 Mkr i MRP 2013.	1,5			1,5
Tidplan nov 2013 - mars 2014, inflyttning kv.2				
Tagelgatan 1		5,5		5,5
Tidplan april 2015 - okt 2015, inflyttning kv. 4				
Slåttergatans dagliga verksamhet	1,0			1,0
Tidplan jan 2014 - feb 2014				
Individ- och familjeomsorg, Akutboende	1,1			1,1
Tidplan nov 2013 - jan 2014				
Ny gruppboende LSS			9,0	9,0
Tidplan mars 2016 - sep 2016, inflyttning kv. 3				
Rapsvägens gruppboende LSS:			5,5	5,5
Tidplan feb 2016 - sep 2016, inflyttning kv. 3				
Övriga				
Vänersborgs museum	2,0	0,0	0,0	2,0
Nytt produktionskök		1,0	34,0	35,0
Befintliga produktionskök				
Myndighetskrav	2,0	2,0	2,0	6,0
Ny brandlarmsmottagare	0,4			0,4
Rösebo bygdegård		1,5		1,5
Kulturaxeln, foajé till aulan + upprustning av aulan		1,0	19,0	20,0
Skogshyddan	1,0			1,0
Lindgården lokalanpassning	5,0	15,0		20,0
Kommunfastigheter, ospecificerat	5,0	5,0	5,0	15,0
S:a Utgifter	76,4	53,4	91,5	221,3

Investerings- och exploateringsplan

Verksamhet/Projekt		2014	2015	2016	S:a
VA-verksamhet					
Utgifter	Ram VA ledningsnät (exkl exploateringsområden)	8,0	8,0		16,0
	Brålanda avloppsreningsverk ombyggnad	2,0	1,0	1,0	4,0
	Vänerkusten, VA-utbyggnad totalinv ca 220 Mkr	15,0	30,0	40,0	85,0
	2014 avser etapp 4 mellan Brålanda o Rörvik och början på etapp 5 som är anslutning av Sannebo och Rörvik under förutsättning att verksamhetsområde för VA antas av kommunfullmäktige				
	Uv-ljus enligt Mra o Odp	5,0			5,0
	Nordkroken, VA senast 2015, enl. krav fr. länsstyr.	7,0	7,0		14,0
	Vattentank för krisberedskap	0,4			0,4
S:a Utgifter		37,4	46,0	41,0	124,4
Gatuenheten					
Utgifter	Fordon och maskiner gatuenheten	3,0	2,0	2,0	7,0
	Fordon och maskiner, renhållningen	1,0	2,0	2,0	5,0
	Återvinningscentral , Frändefors			8,0	8,0
S:a Utgifter		4,0	4,0	12,0	20,0
Kostenheten					
Utgifter	Köksutrustning	0,4	0,4	0,4	1,2
Serviceenheten					
Utgifter	Maskiner, inventarier cafeterian	0,3	0,3	0,3	0,9
Övrigt					
Utgifter	Tomrör för bredband på landsbygden	0,5	0,5	0,5	1,5
Summa utgifter gata och park		18,1	23,1	30,1	71,3
Summa utgifter fastighet		76,4	53,4	91,5	221,3
Summa utgifter VA		37,4	46,0	41,0	124,4
Summa utgifter övrigt		5,2	5,2	13,2	23,6
SUMMA		137,1	127,7	175,8	440,6

Exploateringsbudget

Verksamhet/Projekt		2014	2015	2016	S:a
Utgifter	Sanden, stadsfömyelse	1,0			1,0
	Katrinedal norra, bostadsområde	1,0			1,0
	Mankärsvägen, bostadsområde			5,0	5,0
	Öxnered norra, bostadsområde		5,0		5,0
	VA till ovanstående exploateringsområden	4,0	5,0		9,0
SUMMA	Utgifter	6,0	10,0	5,0	21,0
SUMMA Investerings- och exploateringsplan		143,1	137,7	180,8	461,6

Socialnämnden

Inventarier

Verksamhet/Projekt		2014	2015	2016	S:a
Utgifter	IT (datorer), gemensamma inventarier	1,3	1,3	1,3	3,9
	Vård och omsorg	2,5	2,5	2,5	7,5
	Individ- och familjeomsorg	0,1	0,1	0,1	0,3
	Arbetsmarknadsavdelningen	0,1	0,3	0,2	0,6
	Omsorg om funktionshindrade	1,0	1,0	1,0	3,0
SUMMA SOCIALNÄMNDEN					
	In komster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	5,0	5,2	5,1	15,3
	Netto	5,0	5,2	5,1	15,3

Vänersborgs kommun